

MAIMUN'S LETTER OF CONSOLATION.

TEXT.

THE MS. from which the text of Maimun's celebrated letter to his co-religionists in Fez is edited is one of the treasures of the Bodleian (Neubauer's Catalogue, 1315, 2). It is unique, and written in Arabic, in the Syriac Rabbinic character. The scribe was a certain Immanuel haq-Qatan ben R. Y'hiel. Nothing is known of the scribe, but I am informed by Dr. Neubauer that, judging from palæographic evidence, he would have flourished during the fourteenth century.

The ordinary system of the transliteration of Arabic into Hebrew is adopted by the author, in which the following points are to be noted: ת̇ stands for T̲a; ג̇ for Ǵim; ג for "Ġain"; ח for Ḥa; כ̇ for H̲a; ס for Sin; ש for Śin; ר for Ra; ז for Zay; ד̇ for D̲al; צ̇ for Ḍad; and ט̇ for Ẓa. In the MS. the diacritical points are often omitted, and I have not held it to be necessary to place them in the edited text unless it was likely that misunderstanding might arise. I do not think that any difficulty will be felt by Arabic scholars in placing mentally such diacritical points as are omitted.

In the margin of the MS. there are Hebrew notes, containing, as it were, a *précis* of the Arabic text. These I have put in the margin in small characters. Over the Arabic words there are occasionally Hebrew translations. These translations I have appended as foot notes. They are not valuable, and do not seem to have been made upon any principle. They are probably from the hand of a later scribe.

The author or the scribe is guilty of the usual provincialisms. We find, for instance, that he writes, instead of ירט̇, to be awake, יקץ; לפט̇ he writes as לפץ̇ Such provincialisms will not be disturbing, nor will the use of the particle Lam without the Jussive.

I have made as few emendations in the text as possible. The emendations are placed in the margin, and will easily be distinguished from the marginal Hebrew notes already referred to. As instances of the emendations I have made, I may point out ד̇פק for ד̇עק; ד̇עץ (humility) for צ̇עץ. Where the same root occurs several times in different forms, and each time it has been advisable to emend, I have not considered it necessary to make the emendation expressly. Some of the Biblical quotations are printed with the curious punctuation of the MS., but I have not thought it necessary to do this consistently.

The MS. from which the Appendix is edited is marked 276 in Neubauer's Catalogue. It is also unique. It contains the Commentary on Genesis and Exodus by Abraham, the son of Maimonides. The extracts were pointed out to me by Dr. Neubauer. They are quotations either literal, as the comment on the Middot, which, on account of its length, I have placed first, or merely from memory from the Commentary on the Pentateuch by the grandfather of the writer, Maimon ben Joseph. The MS. is also written in the Syriac Rabbinical character, and was finished at Aleppo in the year 1375.

CORRIGENDA.

Proposed emendations have not been distinguished in type from the Marginal Notes of the original MS., as intended. I trust that this will cause no great inconvenience, as the former are in Arabic, the latter in Hebrew.

Page 2, line 26, omit first א in ואתתבוא.

Page 2, line 34, probably read הולה for הו לה.

Page 3, line 9, for אלו read אלא.

Page 3, line 21, for אלקיאם perhaps read אלקיאס, and translate "analogy" for "restoration."

Page 4, line 4, for ה read ח in ושרהוא.

Page 6, line 15, for ארתכר read ארתכב.

Page 6, line 20, leave out the נ in פהמונה, ועלמונה, and ותוקונה.

Page 7, line 15, leave out ה in אלתלאתה.

Page 8, line 2, for כ read ס in אכתחקות.

Page 9, line 28, for ח read ה in חאמנתי.

Page 18, line 8, for מדינהקד read מדינה קד (two words).

Page 18, line 17, margin, for לסטה read לפטה

Page 19, line 11, for שרחד read שרחה.

Page 19, line 29, for ה read א in ואדה.

Page 20, line 5, for אלעדדולא read אלעדד ולא (two words).

Page 20, lines 9 and 10, אנלנא should stand in margin as emendation. In text of MS. there is אננא.

Page 23, line 32, for אנא read אנה.

Page 24, line 8, עמל should stand in margin as emendation. In text there is אמל.

APPENDIX.

Page 2, last line, for אלאכם read אלאסם.

Page 3, last line but one, for מסתחסו read מסתחסן.

Page 4, line 8, place מ before ת in ואלתמוליין.

ADDENDUM.

Mr. Schechter has lately been good enough to call my attention to a remarkable reference to Maimun quoted in Jellinek's *Beth Hammidrash*, vi. 18. The passage which refers to the fabulous Sambatyon river is probably not genuine.

L. M. SIMMONS.

Exodus XXVIII. 28. Pag. 93a.

וירכסו במעני ירבטו קאל אבי אבא ז״ל אן מענאה אלאעוגאג מתל מעני והרכסים לבקעה לאן אלרבט לא יתם אלא בתעקף אלפתיל ודוראנה באלאעוגאג ואלצורה אן ינעמל זנארין מן תכלת טרפי אלזנארין פי חלקתי אלחשן אלתי פי חלקתי כתפות האפוד אלתי פי אספלהמא פרק מן השב האפוד וטרפיהא פי חלקתי אלחשן אלתי פי נהאיתה ענד תדיי אלכהן יותק רבאט אלחשן באלאפוד בהדין אלזנארין מן אלגהתין באלד׳ חלק פי אלחשן אלספליה וחלתקין פי כתפת האפוד ספליה איתאקא קויא לא יסהל תפריקה ולא יזה לא יתפרק.

Cap. XXX. 7. Pag. 97a.

והקטיר עליו אהרן בין אלנקל אן הקטרת הקטרת כשרה בכהן הדיוט וקו׳ אהרן תקדירה או אחד מבניו ויעצד הדא אלמנקול כון אלנקד עלי נדב ואביהו תקריבהם אש זרה לא תערצהם ללקטרת בין דלך אבי אבא ז״ל.

Exodus XIV. 8. Pag. 58b.

יוצאים ביד רמה וג׳ אלמתרגם נפקו ואלמעני פי יוצאים כארגין אי כמא כרג אול ביד רמה כדלך בקיו סאירין ביד רמה ועלל דלך אבי אבא ז״ל אן פרעה כאן יחת אלסיר לתבעדהם כמא ניץ וירדף והם באקיין עלי סירהם במהל והו שרח מסתחסן.

Exodus XIX. 24. Pag. 70a.

והנא יקול והכהנים והעם אל יהרסו אלדי ידל אנהם מסאוין פי אלמנע לגמלה אלעם ואלדי יטהר פי מא שרח אבי אבא ז״ל ען אלהכמ׳ ז״ל אן קו׳ הנגשים מענאה אלמכתצין באלקרב אלמענוי ודלך מסלם לכן אן כאן לאקרב מוצע ואצלא פיכון יתקדשו בבואטנהם פי האל תקדמהם אלמענוי.

Exodus XX. 24. Pag. 72b.

בכל מקום אשר אזכיר וג׳ קאל אבי אבא ז״ל אשארה לשילה ונוב וגבעון ובית עולמים.

Exodus XXI. 28. Pag. 75b.

סקיל יסקל לעל ינפהם מן סר דלך אן פיה קנס למאלכה באעדאמה איאה ואן פיה תאדיב ללנאס פי עטמה דנב אלקתל חתי אן יקאציץ עליה ולו אלהיואן אלגיר נאטק ולעל אלי דלך אשאר תע׳ בקו׳ מיד כל היה אדרשנו כמא בין אבי אבא ז״ל מצאף אלי מא יקתציה שרחה אלדי תקדם לך ביאנה פי מוצעה.

Exodus XXII. 14. Pag. 77b.

אם שכיר הוא בא בשכרו שרח אבי אבא מורי ז״ל אן כאן אלשואל שכיר לצאחב אלבהמה וערץ פיהא הדא אלעארץ כרגת אלבהמה פי אגרתה ולם יגרם וכאצה אן תכון עוארץ לא יקדר ינגיהא מתל נשבה או מת.

Exodus XXIV. 14. Pag. 85a.

והנה אהרן וחור וג׳ לאבי אבא ז״ל אנה ע״ה אסתכלף אהרן נאיבא ענה וחור נאיבא ען יהושע והו קול יקבלה אלדהן.

Exodns XXVIII. 13. Pag. 92a.

ועשית משבצות וג׳ קאל אבי אבא ז״ל אן הדה אלמשבצות הי אלמקדם דכרהא פי קו׳ מוסבות משבצות וג׳ אעאדהא הנא אן אלשרשרות תדכל פיהא ותתרכב עליהא ואלדי יפהם עמא בינה אבא מרי ז״ל אן פי אעלא כתפות האפוד הלקתין תתעלק פיהא אלשרשרות פתכון משבצות מתל טבעית.

Genesis XLIX. 15. Pag. 45a.

וירא מנוחה אשארה לאיתארה אלראחה [נ״א אלריאסה] חתי אנה בסבב דלך יהון עליה חמל אלאתקאל דון אלאספאר וירגח אלדעה עלי עז נצרה אלחרב ודלך פיה שבה מתאל מבאלגה לאיתארה אלראחה באלצד מן האל זבולון וקד קאל אלרסול ע״ה פידמא הדא אלגרץ איצא שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך דן ידין קיל אנה תנבי בהאל דגל דן מצאף אלי כונה תנבי בהאל שמשון אלקאים מן נסל דן ודלך אן אלתקדם כאן פי אלדגלים לראובן ויהודה ואפרים ודן ראובן באנה בכור יעקב ולאה ויהודה לתקדמתה באלריאסה אסתעדאדה ללמלך ואפרים לאן יוסף בכור רחל וישני בניו שני שבטים ואפרים קדמה יעקב עלי מנשה ודן בכור בלהה פקדם עלי בקיה בני בלהה וזלפה ולם יקדם גד מע כונה בכור זלפה פקו דן ידין עמו עלי הדא אלתאגיה יעני בה יתקדם עלי עסכרה אלמצאף אליה אלדין הם עמו כמא יתקדם ואחד מן ראובן ויהודה ואפרים אלדי הם שבטי ישראל ולא ינקץ ען מרתבתהם פי אלתקדם בכונה בן בלהה אלתי הי שפחה הדא תלכיץ מא שרח אבי אבא ז״ל.

Genesis L. 4. Pag. 46b.

בית פרעה אנלא מנזלה ובאצתה ומן אדאב אלמלוך אן לא יטלב אלטאלב מנהם מא יכצה אלא עלי יד האגב ולו אכץ כציין ועלל דלך אבי אבא ז״ל בכונה אעני יוסף כאן אבל ולא ינאסב אדב אלמלוך אלדכול אליהם בזי אבילות.

Exodus VI. 10. Pag. 53b.

וידבר יי וג׳ שרחה אן ביום דבר יי אל משה בארץ מצרים כאן אלדבור הכדא וידבר יי אל משה אני יי דבר וג׳ ויאמר יי וג׳ הדא גואב אעתדארה ע״ה בכונה ערל שפתים יעני מסתגני ען כטאבך לה באהרן אלנאיב ענך פי דלך וקו׳ אלהים תרגמה אנקלוס רב ואנקל ען אבא מרי ז״ל מן לפטה וען אבי אבא ז״ל מן שרחה וען ר׳ סעדיה ז״ל איצא הסב מא הו מסטור פי שרחה אלמתסע מא מענאה אן אלהים אסם משתרך ללמלאיכה וגירהם ואלקצד בה הנא מלאך אי אנני אנמא אוחי לאהרן וגירה מן אלנביין עלי לסאן מלאך ביני ובינה ואסטה ואנת כטאבי לך דון ואסטה פה אל פה פאלמלאך ביני ובין אהרן אנת והוא נביאך אי תנביה עני במא יקולה והדה מן גרר אלתפאסיר.

ואכתר אלחכמ׳ ז״ל וגירהם מן אלמתקדמין ירון אן אלרסול ע״ה ארתפע תוקף לסאנה ור׳ סעדיה ז״ל ירי אן דלך כאן מן מצר בדליל כטאבה עדה כטאבאת דון תעביר אהרן ויקול אן דלך מן גמלה אלאיאת ואלמעגזאת אלתי טהר בהא עטמתה ענד אלמצריין וישר׳ ופרעה ואבי אבא ז״ל יבין פי שרחה אן בעץ אלחכמ׳ ז״ל ילזם ען קולה לה אשתהר בהא אן ארתפע תקל לסאנה ע״ה וקת כרוגהם מן מצר ובעצהם ירי אן דלך וקת מעמד הר סיני ובן עזרא ז״ל יטהר מן קו׳ דואם דלך בה ואן אהרן כאן אלמעבר ענה פי כל קו׳ חית גין דלך.

מעדם מכתלטין וכדלך כל מן זיה כזיהם או חאלה כחאלהם וסמיו איצא ישמעאלים ואלשאהד קו׳ פי בני מדין אלדין קתלהם גדעון ואכד סלבהם כי נזמי זהב להם כי ישמעלים הם ומדנים מנסובין למדן ומדינים למדין ואלכל בני קטורה ואלתופקה פי מא יגד מן מכאלפה אלנץ פי הדא אלתסמיאת אן כאן אלקפל מגתמע מן מדנים ומדינים ולעל כאן פיה מן בני ישמעאל איצא וכאן אלגמיע משתרכין פי שראה וביעה ואלמתוליין אלשרא מנהם אלמדינים ויעברו אנשים מדינים סוח׳ וג׳ והם אלמסמאיין מע בקיה אלקפל ישמעלים לזיהם וחאלהם כמא תקדם ולדלך קאל וימכרו את יוסף לישמעלים ואלתמוליין אלביע איצא הםאלמדנים ולדלך קאל והמדנים מכרו וג׳ הדא הו אלשרח אלדי ינבגי אן ישרח פי פשטיה דקרא ומא סואה תאויל.

Genesis XLI. 25. Pag. 35b.

ולאבי אבא ז״ל תעליל פי תכררה ללמשורה מע כונה לם יסתשר והדא מנתקד ולא סימא פי מקאמאת אלמלוך לא סימא עלי שכץ מעתבר.

Genesis XLI. 34. Pag. 36a.

ותאניה מא קאל אבי אבא ז״ל אנה משתק מן אלכמס ומענאה אן יסתכרג מן גלאל דיאר מצר אלכמס קאל ז״ל ודלך אמא אן יכון סנה קדימה להם אן אלמלך יאכד אלכמס מן אלגלאל ואמא סנה אחדתהא ואסתגאז אחדאתהא למא פי דלך מן אלסהולה עלי אהל אלבלאד לכתרה אלאגאבה לגלה אלארץ ורכצהא פי שבע שני השבע.

Genesis XLII. 13. Pag. 37a.

ויאמרו שנים עשר הדא ליס פיה תנצל מן כונהם מרגלים בל גואב סואלה אלדי קאלו ענה שאול שאל האיש לנו וג׳ ואכתצר אלנץ דכר דלך וענדסואלה ען דלך אגאבוה קאילין שנים עשר הדא נכתה בינהא אבי אבא ז״ל.

Genesis XLII. 22. Pag. 37b.

ולאבי אבא ז״ל אן קו׳ נדרש באלעבארה אלמתנאקלה ענדהם סלף ען כלף כעבארה קו׳ תע׳ לנח מיד איש אחיו אדרוש את נפש האדם.

Genesis XLVIII. 16. Pag. 42a.

ויקרא בהם שמי וג׳ קאל אבי אבא ז״ל מא מענאה אנה דעא להם באן יכונו עלי האל מן אלטאעה יסתחקון בהא לאן ינסבון לאסלאפהם לאנהם פי זמאן כרונהם ען אלטאעה לם ינסבו לאסלאפהם בל נסבו למן שאבההם פי צפאתהם שמעו דבר יי׳ קציני סדום וג׳ והדא תוגיה גיד ויטהר לי אנא אן קצדה פי קו׳ ויקרא דעא להם באן יטהר פיהם צפאתה וצפאת אברהם ויצחק ויכון שמי׳ הנא מעאני או אחואל וכדלך שם אבותי והדא כאנה מתמם לשרחה ז״ל או שארח לה.

Genesis XXIII. 2. Pag. 13a.

ויבא אברהם וג׳ אלקצד בויבא דכולה ללמוצ׳ע אלדי מאתת פיה הלעא לפקדהא ואספא עליהא ודאעא לשכצהא עלי מא יפעל אלאנסאן מע מית יעז עליה והו שדיד אלתעלק בה והכדא בין אבי אבא מרי ז״ל ודלך בדלך עלי אן נדב אלאמואת ואלבכא עליהם סירה אלאנביא קדימא.

Genesis XXVI. 3. Pag. 17a.

ויברכהו יוי וקאל אבי אבא ז״ל מא מענאה אן פי קו׳ תע׳ כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל דליל לנא עלי אלגאולה אלמנתט׳רה לאן ישר׳ לם ימלכו ארץ פלשתים פי מא מצ׳י והו קו׳ והקימותי את השבועה אשר נשבעתי וג׳ אשארה למא ועדה ועאהדה עליה לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת וארץ פלשתים דאכלה פי הדא אלחד וקד קיל פי ספר יהושע מא יעצ׳ד דלך והו מן השיחור אשר על פני מצרים לכנעני תחשב חמשת סרני פלשתים.

Genesis XXXIII. 17. Pag. 26a.

ויעקב נסע סכות וליס הי סכות אלתי רחל ישר׳ מן מצר אליהא כמא ט׳ן אבי אבא ז״ל בל הדה סכות פי ארץ ישר׳ או קריב מנהא ותלך פי נט׳ר מצר וחדודהא ואתפק אסם אלמוצ׳ועין באסם ואחד.

Genesis XXXIV. 7. Pag. 26b.

ויתעצבו לאבי אבא ז״ל אן פרק בין ויתעצבו ויחר להם לאן מעני ויתעצבו אגתמאם ואלאגתמאם לא יקתצ׳י חרכה ללאנתקאם.

Genesis XXXV. 4. Pag. 27b.

ויתנו וג׳ ואת הנזמים וג׳ ותקדם בביאן הדא אבי אבא ז״ל וקו׳ והטהרו אמא אן יכון אשארה לתטהרהם מן נגאסה עבו׳ זר׳ אלמעטיה או אשארה ללתטהר מן אלנגאסאת אלתי כאנו יסתנגסונהא לעלהם כאנו יסתנגסון אלנדה ואלקרי ונחוהמא אלי אן יתטהרו ואבקת אלתורה דלך וקד בינת אלתורה נט׳יר דלך פי מעמד הר סיני פי קו׳ וכבסו שמלותם.

Genesis XXXVII. 8. Pag. 31a.

ויאמרו לו אחיו וג׳ מא ראית הדא אלמנאם אלא ופכרך גאיל פי יקט׳תך פי אלתקדם ואלתראס עלינא אין אדם רואה הלום אלא מהרהורי לבו. ולאבי אבא ז״ל פי דלך אנהם קלקו מן אעאדתה אלמנאם עלידם וקאלו לה מא מענאה אן מן ע׳אדתך הדא אלמנאם לנא וחפלך בה יסתדל אנך מתרקב מענאה מומל שרהה והדא שרה צחיח מסתחסי והו אלדי יפהם מן תעביר אלמתרגם פי קו׳ המלכו את מדמה לממלך עלנא.

Genesis XXXVII. 28. Pag. 31b.

ויעברו אנשים וג׳ קאל אבי אבא ז״ל אן סמיו בני מדין ישמעאלים לאנהם

ולא יעשה וג׳ פלמא קדם הדה אלמקדמה אלתי ילזם ענהא צ׳רורה אסעאף טלבתהא אדראך נתיג׳תהא פאכ׳ד אן יטלב אולא מא כאן קד קצד אליה אולא מן תחצ׳ילה אלעלם במדותיו של הקב״ה פקאל ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך וג׳ יריד כמא קלת לי הודיעני נא את דרכיך אי מדותיו אלתי מקאבלהא פי אלנאס אלרחמה ואלקסאוה ואלרצ׳א ואלסכט ואלמהל ואלמעאג׳לה ומא אשבה דלך ואדעך למען אמצא חן בעיניך יעני חתי אעלם חדוד הדה אלמדות ענדך ומא אנת עליה פאשפע אליך בהא ליכון דלך אקוי ואוג׳ב פי אן אמצא חן בעיניך לתסעף טלבתי מתי אורדתהא בין ידיך הדא אלדי טהר פי קול הודיעני נא את דרכיך ולמא וגד תע׳ עלי ישר׳ פי קציה אלמרגלים וקאל תע׳ ללרסול ע״ה עד אנה ינאצוני וג׳ אכנו בדבר וג׳ ולם יתשפע אליה אלרסול ע״ה באלאבות בל תשפע במא עלמה מן מדותיו וקאל ועתה יגדל נא כח יוי כאשר דברת לאמר יוי ארך אפים ורב חסד נושא עון ופשע וג׳ פבשרה תע׳ באסעאף טלבתה בנין פציה קאל סלחתי כדבריך וג׳ תם רג׳ע הנא ליטלב אלמטלב אלב׳ והו אסתדאמה הלול אלשכינה וקאל וראה כי עמך הגוי הזה ואלדי יגלב עליה טני אנה קד ערץ׳ להדה אלפסוקים תקדים ותאכ׳יר פיכון תרתיבהא הנא לינתטם אלמעני ויתגה אלנסק ולא יבקי תכלף פי מעני אכ׳ר יג׳ב אן יקול אלקאיל אד קאל לה פני ילכו והניחותי לך לם אחתאג׳ אן יקול ובמה יודע אפוא וג׳ הלא בלכתך עמנו אן יכון תקדיר אלנסק הכדא בעד קו׳ ע״ה וראה כי עמך וג׳ וקו׳ ובמה יודע וג׳ פיכון נסק אלפסוקים ועתה אם נא מצאתי חן וג׳ ובמה יודע וג׳ ויאמר פני וג׳ ויאמר יוי אל משה גם את הדבר וג׳ יעני סואלך לי הודיעני נא וג׳ לאנני קלת לך מצאת חן וג׳ ואדעך בשם. והדה הי נתיג׳ה תלך אלמקדמה פלמא חצל לה אלבשארה באסעאף מטלובה ג׳מיעה הלול אלשכינה ותעריפה מדותיו טלב איצ׳א מא הו אשרף מן דלך פקאל הראני נא את כבודיך וג׳ פכאן הקיקה יכון ג׳ואבה אולא לא תוכל לראות את פני וג׳ גיר אנה למא מצא חן בעיניו לם יבאדיה אולא בכ׳יבתה ממא טלב בל לאטפה אולא בתטמיעה פי בעץ׳ מא טלב וקאל אני אעביר וג׳ פלמא דען ע״ה עלי אמתנאע דלך בתלטף היניד תבעה עלי סביל אלתדריג במא הו אקוי פי אלאמתנאע פקאל לא תוכל לראות וג׳ ואעלמה בבאקי אלקול כיף תכון אלרתבה פי האל מא יחצל לה ממא סמח לה מן ראית אחוריו ליכון עדידא לדלך דרבא במבאשרתה.

תם כלאם ר׳ מימון ז״ל.

Genesis XXI. 16. Pag. 11b.

כמטחוי קשת מקדאר ג׳ר קוס ולאבי אבא ז״ל פיהא אלטית׳ בדל אלתאו כאנה במעני כמתהוי משתק מן ומתחם :

Genesis XXI. 30. Pag. 12a.

ויאמר כי את שבע כבשות וג׳ קאל אבי אבא ז״ל פי שרחה קצד בשבע מנאסבה פי אסמהא לאסם אלבאר שבע לאנה לו כאן אלעדד אכתר או אקל מז׳ מא נאסב אלאסם ולו כאן אלמעדוד כבשים כאן אלעדד שבעה לא שבע.

Appendix.

חאשיה מן כלאם ר׳ מימון ז״ל.

Exodus XXXIII. Pag. 101a.

ויאמר משה אל יי׳ ראה אתה אומר אלי וגו׳ ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך יקול ז״ל ט̇הר לי לפי עני דעתי אן מעני הדה אלפסוקים עלי מא אצף ודלך אנה למא אתפק מעשה עגל בעונות וקאל אלחק סבח׳ ללרסול ע״ה הניחה לי ויחר אפי ולם יכן תקדם הניד מע אלרסול ע״ה עלם מדותיו של הקב״ה לישפע פיהם ענדה תע׳ ברכ̇הא ואיראדהא בין ידיה תע׳ פאצ̇טר אלי אן שפע באלאבות ע״ה וקו׳ זכור לעבדיך לאברהם וג׳ תם שפע כמא קאל וינחם יוי על הרעה וג׳ גיר אנה לם יג̇ אלניץ אנה תע׳ אג̇באה בצפה מעאג̇לה עקאבהם כמא קאל לה תע׳ פי קצ̇יה אלמרגלים סלחתי כדבריך פבקי מתוקע אלעקאב פיהם ואלדליל עלי אנה לם יעלם אן צפח להם דלך פהו קו׳ אכ̇ירא ועתה אעלה אל יוי אולי וג׳ תם קו׳ בין ידי אלחק סבח׳ ועתה אם תשא חטאתם וג׳ ובאלג וקאל ואם אין מחני נא וג׳ תם וקע ג̇ואבה מן אלחק סבח׳ מי אשר חטא לי וג׳ יריד עלי חאל אלמהל לא אן יעשה אותם כלה כמא כאן ט̇אהר מן קו׳ תע׳ ואכלם גיר אנה לם יתבין ללרסול ע״ה אן קד צפח להם דלך פוקע לה אנה לם ישפע ואן אלדי אוג̇ב דלך כונה לם יתשפע בג̇ליל אוצאף אלחק סבח׳ אסתקלאלא באלנסבה אלי דלך לשפאעתה במכ̇לוקאתה אעני אלאבות ע״ה תם אן אלחק סבח׳ זאדה עלי דלך מא אקלקה אכתר מן ארתפאע אלשכינה ענהם אד קאל לה תע׳ כי לא אעלה בקרבך וג׳ פתיקן בג̇מיע דלך אנה לם ישפע פנזע אלי תחציל מא ישפע בה מן אלעלם במדותיו של הקב״ה עסאה ימצא חן בעיניו אדא שפע בהא בין ידיה פתלטף ע״ה במקדמה קדמהא בין ידי אלחק סבח׳ תוג̇ב אסעאפה פי מא יטלבה לאנהא מן ג̇הה אלחק סבח׳ לא מן ג̇הה שפאעה במכ̇לוקאתה ואשאר קבל אלמקדמה באכ̇ר מא יטלבה אעני הלול אלשכינה פקאל ראה אתה וג׳ תלכ̇יץ הדא אללפט̇ כאנה קאל ע״ה קלת לי העל את העם הדא דליל אנך תעני בהם בעין אלענאיה תם אנך לם תעלמני חדהא ומקדארהא ואלט̇אהר אנהא קלילה גדא בחסב מא קלת לי ושלחתי לפניך מלאך וג׳ כי לא אעלה בקרבך וג׳ פלמא אשאר בהדה אלאשארה אמס̇ ולם יצרח בטלב חלול אלשכינה חתי יקדם אלמקדמה אלתי תוג̇ב אסעאף מטלובה ואלמקדמה קו׳ ע״ה ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם מצאת חן בעיני מעני דלך אנך קלת לי הדא אלקול ואסתפאץ̇ ענד אלאמה כמא אסתפאץ̇ ענד אלאמם אן אמתך מצאה חן בעיניך ביציאתם ממצרים ווע̇דהם בדכ̇ול ארץ כנען ויג̇ב תנפיד̇ הדא אלקול מן חית לא איש אל ויכזב וג׳ ההוא אמ̇

אלי אללה עז וגל במא צלאה כיר מכלוקא ואגל מרסולא פלא אגל מנהא ולו עלמוא אלנאס מצׄמונהא ומא כן אללה פיהא מן אצול תאייד אלדין ותצחח אלאימאן לרסמוהא אלי נפוסהם רסמא מתל קרית שמע כל יומא וקד בינת לך אגראצׄהא עלי וגה אלאכתצאר לתהתדי במא אטהרתה ותקתדי במא בינתה ואללה תעאלי יהדינא אגמעין לפהם אגראצׄה ועלם מא אראדה ויגעל אלפרג פי איאמנא ויתבת מא ועד פי עהדנא ויניר טׄלמתנא כמא ועד ווערה אלצאדק ועליך יזרח י״י וכבודו עליך יראה :

וכן יהי רצון :

וכתב עמנואל הקטן בי״ר יחיאל נבחוי״א.

סימן טוב. וסליחת טוב.

ינקלב מנהא אלי אלאכרי תם יעוד לבית אללה תעאלי פי תחית המתים יקעד פיה ויַבּר אליה לאורך ימים י״י לאורך ימים. והסידי ישראל פי ביתה לאורך ימים וכדלך ועד אללה גל ועז אלקארי כתאבה כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך.

ומעשה ידינו כוננה עלינו. פי דאר אלדניא לאן אדא כאנת מעונה אללה ללצאלח אתקן עמלה פי אלטאעה ואנעמל לה אלכל לאן אדא מאל אלאנסאן ללטאעה כאן אללה מְעאונא לה ומלאיכה אללה מעאונה ואדא מאל אלי אלישר פתח אללה אלשר ולם יְמנע איאה פאדא רצי אללה ען אלעבד אעאנה עלי אלכיר ואן עמל הסנה נתג לה מנהא הסנאת כתירה לם יבני עליהא ואדא תגלב עליה יצר הרע מרה צעב עליה וגוה אלמעציה ועצמה מנהא ונגאה מתל אלסיד יוסף ובועז ופלטי בן ליש ואשבאההם פפי דלך דעא אלנבי להם וקאל ומעשה ידינו כוננה עלינו התי נזכוא ללמואעיד ומעשה ידינו כוננהו. ענד אלרצא בעד אלפרקאן קד צמן אללה לנא צואב אלטריקה וקואם אלדין ואסתקאמה עמל אלשרוע כקולה ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחוקי תלכו וגו׳ וצמן פי אלעלם ונתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה ולא ילמדו עוד איש את רעהו.

שרח הדה אלפאסיק יקול אללה תעאלי אני אנזל תוראתי פי צדר כל ואחד מנהם ועלי קלובהם תנכתב התי לא יעלם אחדא צאחבה כיף יעבד אללה בל כלהם יערפוני צגירהם וכבירהם והי מא דעא פיה אלנבי אלמכרם פינא קבל ופאתה. ופאה לים כופאה אלבשר בל גסמא מכרמא אכרם בהא מן גתה טאהרה לם תִּכְמַד עינהא ולא גפת רטובאתהא בל כמן נאם אד תגלא עליה רבה עלי גארי אלעאדה פַּקבל אלנור פמה אלטאהר אלמשאפה ללה אלדי געל אללה אלפאטה אלטאהרה מנטרדה עליה וגעלה אלה לנורה לתוציל אלפאטה אלינא פאכתלצת אלרוח אלעאליה אכתלאצא קד עלמו חכמה לא מתל אכתלאין ארואח אלבשר מן אגסאדהם במרארה אלמות זבל שי עלם כפי ואתצלת באלמלכותיה אלעאליה והו מגסדא בגסדא מלכותיא מתל מיכאל וגבריאל ותנאול חמדא ושכרא מתל תנאולהם ומא מן גדידא עליה והו מגסדא בגסם אלאדמי לה אלתצרף פי מא בינהם פכיף בעד דלך. הו קול אלרבניה אלדין פהמוא מקדארה ומא צח ענדהם מן עטים אמרה אד קאלוא ויש אומרים משה רבינו לא מת אלא עומד ומשמש במרום והו מא קלנא פלמא קדם שפאעתה תלא ברכאתה וזאת הברכה פלמא אכמלהא ודע ישראל וטלע והגבה באריה אלי וקת ירצא ען אלדניא ויצרפה אליהא מְעאונא ללמלך אלמֻאַיד באללה ולי אללה אלמשהוד פיה בקולה בני אתה אני היום ילדתיך ובאקי מא קיל פיה פהדה אלשפאעה וטאת לנא טרק גמיע אלגלות אלואערה והי אלהצן אלמאנע אלדי נפר אליה ענד אלשדאיד אלי אנקצא אלאמר אלדי הדה אללה לפכאכנא ויפי בגמיע מא ועד בה תעאלי פתאמל רסאלתנא ואגראצהא יתם אימאנך ויצח יקינך וקד וצענא לך פיהא אצולא תעתמד עליהא לך פיהא אצולא כפיה תקף עלי מקתצהא פתצלח האלך מע באריך ויגבני לך אן תכון הדה אלצלוה אלתי שרחתהא מחפוטה ענדך תקראהא קבל ברוך שאמר תברכא באלפאטהא אלטאהרה ותוצילא

אללה אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ללמסתאנף ולדלך קצד צאחב אלתרגום אלדי ערף סר כלאם אללה פקאל וְיֵחֵי בְּהוֹן בְּחַיֵּי עָלְמָא פענא דוד אן אלמתמסכין באלתורה עץ חיים היא להם לאן בהא יגדון חטא ענד אללה ובהא יזכון לרויה אלמואעיד ובהא יסתחקון אכל עץ החיים פיעישון אבדא ונצא גליא קד עמדוה דראסין אלנצוץ אלדין זעמוא דרס אלמקרא ולא יפהמוא לכלאם אלנביא מעני קאל ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. פהדה אלאגרץ כלהא אלמביינה אלגלילה אלצאדקה נצהא כלהא אחכם לַפְּטָּה ומטלובה. שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה. פאגיבת דעותה ווערנא על ידי אלאנביא בתבותהא כקולה יראה אל עבדיך פעליך והדרך על בניהם שרחה אללהם פיטהר פעלך עלאניה משהורא לעבידך וכדא ועד עין בעין יראו בשוב יי׳ ציון. וקאל וראיתם ושש לבכם ועצמותיכם כדשא תפרחנא וקאל ועיניכם תראינה ואתם תאמרו יגדל יי׳ וקאל וראו גוים צדקך וכל מלאכים כבודך ואול ואעד הו תבארך ותעאלי קאל וראו כל עמי הארץ כי שם יי׳ נקרא עליך ויראו ממך ואמא קולה והדרך על בניהם יריד בדלך ויכון בהגתך עלי וגה בניהם ודלך אן אלגיל אלמפכוך אלדי יגי אלפרקאן פי איאמהם לא יתבדל האלהם מן מא כאנת סוי פי אלדולה פקט ואמא צורהם כאלדי כאנת ואגסאדהם פי אלאול כמא כאנוא כקולה אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם *ואמא אלגיל אלנאשי בעד אלפרג ישד אללה פי קאמתהם ואולך אתכם קוממיות. ושרחה אלרבאניה קאמתין מן קאמת אדם אלדי כאן בעד טרדה מן גן עדן והי מאיה דראע פתכון מאיתין דראע וישד פי צורתהם אן יכון עז אללה טאהרא באדיא עלי וגוהם כקולה ונודע בגוים זרעם פהו אלדי טלב אלנבי בקולה והדרך על בניהם ויהי נועם יי׳ אלהינו עלינו. ויכון אללה ונַעְמֵה עלינא והדא אדא כאן אלמטלוב אלדי כאן דוד סאעיא פיה מֻדה עמרה אן יזכיה אללה לרויה אלכיר אלכתיר אלדי תַּתְרֵיָא בה נפוס אלצאלחין ויסרי עלם אלתורה פיהם פקאל אחת שאלתי מאת יי׳ אותה אבקש שבתי בבית יי כל ימי חיי לחזות בנועם יי׳ ולבקר בהיכלו. נקרא ונצלי לנזכא בדלך לנרי נור אללה ואן נכון נבכר להיכלה בלגדוה כקולה לחזות בנועם יי׳ ולבקר בהיכלו לְבַקֵּר הֻנָא אלתבכיר משתק מן בוקר לא מן אלבחת מתלא לא יבקר בין טוב לרע ואנמא הו מן מעני אלתבכיר פאמנה אללה ובשרה אנא יזכא אלי דלך וסיהיא ויעוד אלי בית אללה מואצבא דהורא מדידה כמא קלנא פקאל סארא אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי טול היותי לא אעדמהא וסאעוד קאעדא פי בית אללה למדד טול אלאיאם טולא לא ינחצר לעדד ושבתי ואעוד פי בית אללה והו פי אלמקרא אתנין ושבתי בשלום ושבתי בבית יי׳ והי מן אלאעאדה אנה יעמר פי אלדניא מדה עמרה בגוד אללה תעאלי ואחסאנה תם

* היתרונות והמעלות שיהיו לדור שיולד אחר הגאולה.

לם ירצי במיכאל ימשי והדה קדאמנא בל קאל לה אד קאל לה הנה מלאכי ילך לפניך. קאל אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה. פיטלב מן רבה אלמעאוצה מן הדה אלנחוס אלטואל במדה הדהא ויכון בעד דלך אי שיא נרגע ללנחוס קד חלף אללה וקאל כימי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ כן נשבעתי מקצוף עליך ומגער בך. וקאל נשבע י״י בימינו ובזרוע עוזו וכו׳ פאי שי טלב.

*שאלה כיצד שאל מרע״ה ואמר שמחנו כימות עניתנו שירא׳ שאח״כ יש גלות כמו שאירע בד׳ גליות שעברו, שעברו צרה בתחלה זמן מה ואח״כ רווחה זמן מה והלא נשבע הקב״ה לשלא יביאנו עוד בגלות אחר, אחר זה הגלות כ״ש כימי נח וכו׳ וכן נשבעתי וכו׳ ועוד הרי מצינו שימי הגלות קראם הכתוב רגע כ״ש ברגע קטן וכו׳ ורועה יבקש שמחנו כימות עניתנו.

*תם אן גלות מצרים מאיתין ועשר סנין מנהא כדמה ודל ועדאב מאיה וניף שיא כאנת אלמעאוצה תמן מאיה ותסעין סנה וגלות בבל סבעין סנה ואלסעוד ארבע מאיה ועשרין פאין אלחסאב פי גלות מן אלף סנה ומאיה וניף או רבמא תכון מיאין פכיף יטלב משה שמחנו כימות עניתנו אנמא טלב מן אללה איאם באזא איאם אלשקא עלי חסאב אן נעלהא אללה ואללה קד נעל מדה אלגלות רגע ענדה ברגע קטן עזבתיך וגו׳ הסתרתי פני רגע ממך וקאל חבי כמעט רגע עד יעבור זעם. כי רגע באפו חיים ברצונו *הדה כלהא שואהד אן מדה אלגלות רגע ואלרגע גזא מן אלמיאין מן אלסאעה פטלב מן אללה אן יעטינא סאעאת ואיאם ושהור וסנין עלי עדה אלגלות עלי אן נעטא עלי כל רגע אלף סנה וניף ויגמע לנא מנהא הו אלדי יחוט עלמה תעאלי בחסאבהא אלאפא ורבואת לא תחצא הו יעטיהא לנא והו קאל עאמא יסע פיה אלאף אלאלאף כקולה וברחמים גדולים אקבצך ובחסד עולם ריחמתיך קאל עד עלמא ועד עלם עלמיא והו אן יעיש אלעאיש אלאפא ויבני אלמבני ותפנא והו באקיא כקולה ומעשה ידיהם יבלו בחירי. *ואנא אעתקד אנה פי קולה כי כימי העץ ימי עמי יריד בה עץ החיים אשר בתוך הגן אן אללה קד שהד אן מן אכל מנהא פיעיש דאימא ולים יכלק שיא עבתא פמנד נפי אדם ולם יאכלה פבלא מהאלה אנה סיוכל ואנמא למא שא אללה אן לא ינצלח אלאדמי אלא פי אואכר אלמדד כמא ועד בקולה כי מלאה הארץ דעה את י״י כמים לים מכסים וקאל לקרוא כולם בשם י״י לעבדו שכם אחד. אד עלם אן כל מן יכלק מנה עאדה לים ינצלח פאדא כלק שמים חדשים וארץ חדשה לם תותר תאתיראת אלסמא מא כאנת תותר ולא יועי טבאע אלארץ מא כאנת עליה בל נורא יכמד שמסא וקמרא ונצבה אלארץ עלי גיר נצבתהא צארת שמים חדשים וארץ חדשה ויאכלוא ישראל אלזאכיין עץ החיים כקולה ואכל וחי לעולם *והו נרץ דוד עליה אלסלאם פי קולה עץ אלתורה עץ חיים היא למחזיקים בה ולם יקול גזאפא לים כלאם אללה אלא תחקיק פלו ראינא מן קרא אלתורה יעיש אבדא לכאן תרי אלכלאם חקיקי פמד ראינא משה רבן שלכל הנביאים מאת והנביאים הלעולם יהיו פאין עץ החיים הנא אנמא ענא בדלך ללמסתאנף כקול

*תשובה לזה.

*פי׳ פסוק כי כימי העץ ימי עמי.

*שאלה כתיב עץ חיים היא למחזיקים בה וכו׳. והלא העוסקים בתורה מתים כמי שאינם עוסקים ומי לנו שעסק בתורה כמשה ומת אלא ה״פ על החיים הנצחיים.

עד מתי רשעים יעלוזו. יביעו ידברו עתק יתאמרו כל פועלי און. שרחה קאל מסתניתא עלי לסאן ישראל פי הדא אלגלות אל מתי אלרשעים יסרון ולא מא ינכדהם יבדעוא ויתכלמוא פאעלי אלגור קצא אללה עלינא אן נכון נסתגית ונקול עד מתי עקובה לילה תמרדנא עלי אללה לילה אלמְרַגְּלִים לילה תִשְׁעָה בְּאָב אד אנף אללה מנא וקאל עד מתי לעדה הרעה הזאת נפד עלינא ליורטנא פי נחסא שאמלא. פי גנס הדה אללילה פי לילה תשעה באב ונחצל פי מצאיק נסתגית מנהא ונקול עד מתי י״י וכמא בַין דוד אן אללה נפד עלינא תבדיד שמלנא פי אלגלות ועאקבא לקולה תעאלי עד אנא מאנתם לשמור מצותי ותורתי ועד אנא ינאצוני ועד אנא לא יאמינו בי. ועד מתי לעדה פלדלך אורטנא ארבע ורטאת פי ארבע מלכיות ונקול עד מתי הו קול דוד עד אנא י״י תשכחני נצח עד אנא תסתיר את פניך ממני עד אנא אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד אנא ירום איבי עלי. פלמא עטם טול אלמדה עלי אלנבי שובה י״י עד מתי והנחם על עבדיך. אצרף גצבך כאנה אנסאן נדם עלי מא גרי עלי מהבובה אד סכט עליה והו ועד אללה לנא עלי ידי אלרסול כי ידין י״י עמו ועל עבדיו יתנהם דעי אלנבי פי תתבית דלך וקאל והנחם על עבדיך שבעינו בבוקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו. שרחה אללהם אשבענא ענד גד צו פרגנא ואנעם עלינא מן פצלך אנה תעאלי רב חסד פינעם בה עלינא כמא ועד ובחסד עולם ריהמתיך וקאל מה יקר הסדך אלהים וקאל וחסד יי מעולם ועד עולם על יריאיו וקאל ען אלמשיח והסדי לא יסור ממנו וקאל הסדי דוד הנאמנים פפיה דעא שבעינו בבוקר הסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו. וקאל רננו צדיקים ביי. וקאל אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה. וקאל ישעיה פצחו רננו יהדיו. וקאל רנו ליעקב שמחה. וקאל שמחנו כימות עניתנו שרחה. אללהם פאנך תפרחנא מן חסאב איאם עדאבנא הדה טלב אלנבי מן רבה וגהלוא אלנאס כאפה אעני אהל עצרנא ואעצאר סבקתנא איצא ולם יפהמון מטלובה ומן אלמְחַאל יטלב משה רבינו אן יכון סרורנא בעדד כל מא גרי עדד איאם נכדנא לם נגד פי אלגליות אלסאבקה הדה אלמעאוצה אליסירה ולא סבק אללה פי אלאתאר מכאפאה עלי הדא אלמקדאר *איוב עליה אלסלאם לם יגאח גיר פי גסמה ומאלה ואלאולאד ולם ידלה אחד ולא אחתקר ולא ביע ולא אסתעבד ולם יכון עדאבה סוי אתני עשר שהרא ועוץ בעד דלך בתתניה אלכסב ואלאולאד ועאש מאיה וארבעין עאם כאן קד בלי אבן סבעין סנה פלמא זיד באלתתניה זיד עמרין מן עמרה מאיה וארבעין עאם צארת אלגמלה מאיתין ועשרה פנחן אלדין קתלנא ואכדנא ולי עלינא עבידנא ונכד עישנא ובענא וביע אולאדנא ואסתעבדנא אלף סנה ומאיה סנה וניף ולם נדרי כם. יטלב נבינא אלמשפק עלינא אלדאל עלי אלמתחכם עליה אלדי

*נחמה לבני הגלות מאיוב ומה איוב שלא לקה אלא בגופו ובבניו ובממונו אבל לא נמכר ולא נשתעבד לעכו״ם מלא הש״י חסרונו למשנה אנו שלקינו בגופינו ובנינו ובממונינו ויתר עליו נשתעבדנו בעול גלות ושביה.

אלבחר או עלי ראס אלצארי פכיף יהנא נומה וַדַוי אלבחר לא יְהַגְיה וכיף יתקרר ואלמא מחרך מא תחתה וכיף יסתקים עישא למן הו בראס אלצארי והוא מכאנא ציקא וריאח עאצפה והולא תחתה ומניה מראיה כדאך עישנא פי אלגלות קאל שלמה עליה אלסלאם והיית כשוכב בלב ים וכשוכב בראש תבל והו אלצארי פנהן כדלך פלו כאן גלותנא מקטוע אלעדדולא נדרי מן מתי הו אלחסאב כאן פיה פרגה תרי גלות מצרים ארבע מאיה סנה חדת אלשך פיה מן מתי תחסב הל הו מן מעמד בין הבתרים או מן מכלק יצחק או מן סאעה דכול מצר חסבהא אללה מן מכלק יצחק גאת ארבע מאיה ומן וקת מעמד בין הבתרים הו נחו ארבע מאיה ותלתין הו אלדי קאל שלשים שנה וארבע מאות שנה פלו אגלנא אללה פי גלותה אגלנא אלחסאב כאן יכון מן יום דכול מצר פרפק אללה ולם יקטענא פי מצר מאיתין ועשר סנין אלא ורמז אללה דלך עלי לסאן אלסיד יעקב ולם יעלם מא קאל רדו שמה עדד רדו מאיתין ועשרה וגלות בבל קאל שבעים שנה וקע אלשך פיה הלהו מן אול דולה בבל או מן אלגלות בינהמא אתני עשר סנה וקע אלגלט פיה סוי לדניאל עליה אלסלאם קאל להם קד בקי שיא תמאם דולה עילם וילי מָדַי ויגי אלפרג פכאן דלך וכמל ללכראב סבעין סנה ואמא הדה אלגלות ימים רבים קאל לא נדרי מתי ואלאמאראת אלתי אעטית לדניאל אנמאהא עליה פלמא טלב אלביאן קאל לה לך דניאל כי סתומים וחתומים הדברים מר יא דניאל אן אלאמור מכפיה מכתומה חתי יחין אלוקת היניד בעד אלפרג תתפהמון כל מא קלת פי דניאל פלמא ראי אָסָף עליה אלסלאם הדא אלאנעתאם אלעטים בכא וקאל אותותינו לא ראינו אין עוד נביא ולא אתנו יודע עד מה. שרחה איאתנא לם נראהא אלא מגצובין מכזין לא נצרה לנא ולים ענדנא נבי ולא מענא מן ידרי אלי מתי פלמא ראי כיר אלבשר בוחיה אלבליג ונבאהה קותה פי פהם גור אלגור וגוץ אלגוץ ולם ינפהם לה הדא אלגלות קאל עליה אלסלאם מי יודע עוז אפיך וכיראתך עברתיך מן הו אלדי ידרי שדה גצבך כם יכון ועלי קדר מא יגב עלי אלמכלוק מן תקואך כאן גצבך מתעינא עליה מן היבתך ועטים גצבך פלמא [1]והלנא [2]ונשבנא לא תקטע בנא פי כל וגה כפא עלם אלמערפה ללקץ כפא בהא מן גצה פלא תְגַיב ענא נור תוראתך והַכַּמנא פיהא עוצא מן נבי יְנַבִּינא וארזקנא קלבא חכימא נפהם בה תוראתך ונתסלא בהא קאל גאמעא להדה אלאגראץ למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה פקצא אללה דלך והסבך הכמה רבותינו ז״ל ומא וצל אליה כל ואחד מנהם ומוצעאתהם וכתבהם ותואליפהם מעאני לא יוצל לפהם שיא מנהא אלא במטאולה אלסנין וכפא בתאליף אלמשנה ושרח אלתלמוד להא ואלכתב אלדרשיה דואוין לא יקרא מנהא דיואן אלא פי סנה או אכתר ובאלחרי יפהם ונחן מתקלבין פי בעץ אוראק מן כפיף כלאמהם באקי אלאעמאר קבולא לדעא נבינא משה ונביא לבב הכמה לם יכן יתחכם פי אלתורה פי איאם אלנביא באכתר ממא קרי ועלם פי איאם אלרבאניה פי אלגלות שובה י״י עד מתי. אללהם פאצרף רחמתך עלינא ויַכַּפִּי ואלי מתי בהדא אללפט בעינה אסתנאת דוד עליה אלסלאם עד מתי רשעים י״י

---

[1]טבענו ביון מצולה. [2]נוקשנו.

וערפל לאומים והם יקאתלונא פיכון קתלא ללה פיהם מן נצף אלנהאר פיהלך אלגמלה
וענד קריב אלגרוב יצוי אלנהאר כקולה ועליך יזרח י״י וענה קאל והיה לעת ערב יהיה
אור פלמא אמסא לם יבק מנהם די רוח כמא דעא אלנבי אלאול לערב ימולל ויבש.
פלמא וצף הדא אלגמל מא כאן ומא יכון מן אלאחואל ומא יאול אליה אלחאל
רגע מתנביא מתאספא עלי מא אל בנא פי אלגלות קאל כי כלינו באפיך ובחמתך נבהלנו.
אננא פנינא בגצבך כמא תואעד וקאל ונשארתם מתי מספר וקאל ואצפא כי נשארנו
מעט מהרבה ואוצאפא כתירה פפנינא בגצב אללה ואלבאקי מנא מבהותין מן נשבתנא
פי אלגלות כמא קד תרי פקאל ובחמתך נבהלנו. פוצף עליה אלסלאם מא אוגב דלך
אן דלך בדנובנא למא כתרת געלהא אללה הדאה פנטרהא פאוגב אלעקאב כקולה נכתם
עונך לפני ומא עמלנא כפיא או משהורא הדא נורה לם תכפא ענה כפיה כקולה אם
יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם י״י. שרחה אימכן אן יסתתר אנסאן פי אלכפאיא
פיעציני ולא אראה אליס נורי מלא סמאואתי וארצי יקול אללה הלא את השמים ואת
הארץ אני מלא נאם יי פאנא מוגודא בכל מכאן ולא יכלו מני מכאן ולא גאב עני
מא יכון כמא לא יגיב עני מא כאן פאין אלמפר מני פלמא עלם וראי חכם ואוגב
קצאצא פאכד הקא וצף דלך אלרסול וקאל שתה עונותינו לנגדך עלומנו למאור פניך
כי כל ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו כמו הגה. שרחה אנה כל איאמנא פנית פי המיה
גצבך פרגת סנינא כלהגה לאהג מתל באלכלאם קיל כלמה פתמת פכדאך יקאל פי
אלגלות כלך לפלאן ולד או בנת פי אמלא מא יתרערע מאת פמא נסמע גיר ולד
מאת כמא תואעד בעונות בנים ובנות תוליד ולא יהיו לך וקאל אם יגדלו את בניהם
ושכלתים מאדם קאל והתי אדא כברוא בניהם אתכלהם מנהם כאנהם מא כאנוא מן
אלאדמייה פישד מנא שואד יעישוא ובדלך קל עדנא כל יום פי נקצאן פבכא אלנבי
דלך וקאל כי כלינו באפיך כי כל ימינו פנו בעברתיך נטמע עסי פי אעמארנא יאתי
פרג תפרג איאמנא פי אלהרג ואעמאר אלכל פאניה פי להגה ואן שדוא אלעאישין
אי שי יעישוא אלגאיה סבעין סנה ואלנהאיה תמאנין קאל עליה אלסלאם ימי שנותנו
בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה איאם סנין אעמארנא פיהא יעני איאם
אלגלות סבעין סנה או תמאנין אלגאיה אן נכד אלקלב מע קלה אלהילה ועדם אלמכנה
ואנקטאע אלאמאל ימרץ אלקלב ויצעף אלטאקה ויקצר אלעמר ויקרב אלמניה ונחן
כלנא כדלך ואלשאד מנא מתסע אלחאל לא יכסב שיא אלא בעד שקוה ואדה הצל
ענדה תסבב אלי אכדה מנה גורא ועדואנא קאל עליה אלסלאם ואצפא דלך גמלה ורהבם
עמל ואון ואתסאעהא אן אתסעת אנמא תאתיהם בשקוה לאן ליס מאלך נפסה בכסב
ממלוכא. ואדא הצל נזל אלגור אסבאבא ללגרם וכמא חתם פי אלאול תעאלי.
והסתרתי פני מהם והיה לאכול קאל כי גז חיש ונעופה. כי גז אן בסרעה יקטע בנא
קטעא פיטיר מא באידינא פנחן טאירין מן כל וגה לא קראר לנא ולא תבות.
תם רגע עליה אלסלאם חאירא מתעגבא מן אנעתאם אלגלות
אלשדיד אלהדיד אלכפי לא בארקה פיה לישראל ולא *צאנחה ולא עלם *סאנחה
למתי ולא קיאסא נאפדא ולא הסאבא צאדקא ולא דלילא ואצחא ולא
תבאשרא בשי ולא מטמעא קריבא אלא חאירין כאנסאן ראקד פי מוסטה

אורך וקאל גירה וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה ויצאתם
ופשתם כעגלי מַרְבֵּק. פאדא אנבלג צונא טמעת אלמלל וגאת אלינא בחסב
מא וצף ואספתי את כל הגוים אל ירושלים למלחמה והי מלחמת גוג ומגוג
ותואבעהם אלתי וצפוהא גמיע אלאנביא מא מן נבי אלא ואנדר בהא פענד
מא יסמעו בנא *ותצנח להם צאנהה פי צונא ונפזע מן הדה אלדעקאת יְלֵאשי *ותסנח
אללה אמרהם וכאנהם מא כאנוא. שבה אללה דלך כמן יהלם פי אלנום
והו גאיעא אנה אכל ושבע או ירי אנה שארבא וקד רקד עאטשא יסתיקץ
והו גאיעא עאטשא כדלך יכונוא גמיע אלמלל ירו מדינהקד חאטת בהא
גמיע אלמלל וישתהון כלהם בלענא ונחן האצלין וקד פתחת אלמדינה
וְסָבִי נצפהא פדלך אלהין יגצב אללה עלי אלגְמלה ויַסְכֻּט כקולה תעלה
חמתי באפי ויזלזל זלאזל תַנַהַדֶ אלגבאל מנהא ותסקט אלמבאני ואלאסואר
ותמות אלוהוש פזעא והתי אלסמך פי אלמיאה תתזלזל ותנפר וינאדי צותא
מן ענדה תעאלי סיופכם נאפדה פיכם פירד כל ואחד סיפה אלי צאחבה
ותתסאקט אלרווס. ותקע אלגתת ותתלאשא אלדואב ורכאבהא יתמאסא
אלראכב ותדוב עיניה ויהתבס לסאנה פי פמה ויורא ולא ירא ואוצאפא
גליה מְבינה עלי ידי כל נבי פהם כעשב טהר נוארה תם יבס לחינה
וסקט גמע הדה אלאגראץ כלהא פי *לפצה ואחדה בבוקר כחציר יחלוף. *לסטה
בלפטה בעינה אללה וקאל סיכונוא אלמלל כעשבא ולים כעשב אלארץ
אלדי לה אצולא ופרועא וארצא ורטובה ומואדא ועלי אנה גיר תאבת
פלה מאדה ואצול ואנמא יכונוא כעשב אלסטוח אלדי לא אצלא ימדה
ולא ארצא תְנמיה אלא *ילסח להינה וייבס להינה לא ינמו ולא יתמר קאל *ילפח
יהיו כחציר גגות שקדמת שלף יבש. קבל אן ינסל מן אלגלאף ייבס תם
נבי אללה תעאלי ישעיה בעד דלך בהדא אללפט בעינה קאל. קול אומר
קרא ואמר מה אקרא כל הבשר הציר. יבש הציר נבל ציץ ודבר אלהים
יקום לעולם. שרח דלך צות עלי תקול נאדי פקלת מא אנאדי קאל קל פאנה
כל בשריא ענדי כאלעשב ופצלהם ואעמאלהם אלחַסַאן בזעמהם כנואר
אלפחוץ אלדי לא יעקד מנה טעאמא ולא זרועא תראה גמילא להינה ולא
יַתְבַת ייבס עשבהם ויסקט נוארהם וכלאם אללה ומואעידה תאבתה אבדא.
על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך מבשרת ירושלם הרימי
אל תיראי אמרי לערי יהודה הנה אלהיכם. יא איהא אלנבוה אלתי בשרת
ציון עלי גבל עאליא ארפעי באלקֻוַה צותך יא נבות בשרת ירושלם ארפעי
ולא תפזעי קולי למדן יהודה קד אקבל אלאהכם פקאל הדה אלאגראץ
דאעיא בבוקר יציץ וחלף לערב ימולל ויבש. פי גד יומה דאך יָנור וַיָכלף
נבאתא וענד אלגרוב יתלאשא וייבס וכדלך יכון יצבחון לקתאלנא גדוה
יטלם אללה אלנהאר כקולה יום חשך ואפילה יום ענן וערפל וקאל יכון
לא יומא הו ולא לילא כקולה והיה יום אחד הוא יודע לי״י לא יום ולא
לילה ויגטי אלארץ אלטלאם ואלגבס כקולה כי הנה החשך יכסה ארץ

אלאנאבה ואלדי אוגב טול בקאינא פי אלגלות אן אלף סנה ענדך יסירה
והי לנא עטימה פטאלת עלינא ואן כאנת ענדך קצירה כי אלף שנים
בעיניך כיום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה שרחה. אן אלף עאם
ענדך כיום אמס אלדי גאז או נובה מן אלליל אלתי הי תלתה פאננא פי
טול אלגלות אדא תם מדתה כמן נאם נובה מן נובאת אלליל ואסתיקץ
פמע טולהא אדא סילת סיולהא ותמת כאנהא מא כאנת קאל זרמתם
שינה יהיו זרמתם משתק מן זרם והו אלסיל וכדא שבהת אלאמם באלסיל
בקולה כזרם ברד כזרם מים כבירים שוטפים וקאל לאומים כשאון מים
כבירים ישאון שרחה אלמלל אדא אנתמעת עלי ישראל *ידעקון עליהם *ידפקון
כדעקה אלמא אלעטים אדא יקבל סילא לכנה מן עטים אלסיל יתכלץ
מנה מוצע מע הואשיה ויבקא מכאנא לטיפא פי אלבנא או אצעף שיא
באקי ויהדם אלאסואר ויהמל אלהגארה ותרי אצעף שיא באקיא כדלך
אלגלות יהדם וידמדם ותמלך ארכאנא כבארא ואחואלא עטימה וינגי
אללה קומא צעאפא לטאפא לם יהמלהם אלסיל פאדא האגת אמואג
בחאר אלגלות יהדיהא אללה או פכאנת תגטינא ותגמרנא חתי לא יטהר
מנא אתר הו אלדי יהדי אמואג בחאר אלגלות אלי תרי אמואגא מתכאתפה
מן מיאה קד אסוד לונהא ועלא שאנהא ועטם אדעאקהא ותתכיל כאנהא
אן בלגת אלי אלמרכב גטתה ועטב או אן כרגת ללבר אקפרתה תם
תראהא קד אנכסרת ואכרי מתראדפה להא מתכאתפה אבדא והו תעאלי
יגלבהא אמרה אלמטאע ולא תעדא הדודהא אלדי חד להא כדלך תקום
אמואג אלשדאיד פי אלגלות תקול אלאן לא יבקא מנגא לאחד חתי
תראהא קד פתרהא אללה והדאהא ונגאנא מנהא קאל דוד עליה אלסלאם
פי דלך משביח שאון ימים שאון גליהם והמון לאומים: שרחה יא מן יהדי
דעקה אלבחאר ואמואגהא ודעקה אלאמם אד ידעקוא עלי ישראל פאדא
תמת מדה אלגלות עלי טולהא וסאלת סיולהא ואנקטעת כאנהא נום נאימא
כקול אלרסול זרמתם שינה יהיו בבוקר כחציר יחלוף. שרחה וענד גד
אלפרג אד גאנא בעד טלמה ליל אלגלות וכדא שבה טלמתה בטלאם
אלליל וצבאח אלישועה כמא ינבלג שיא שיא ותרתאח אלנפס אלכאיבה
בגמה אלליל מתל רגלא קד נשב פי פלא כאלאעמא ואטלם אלליל
עליה וימשי פאזעא מן כל אפה אן סלמת רגליה אתא אלטלאם אתקא
איאך כנאדק תחתה וחואפי יטוף ולא ידרי חית יקע ואן סלם מן אלמשי
פלא יאמן מן אדא והושא תכלב עליה או כאמנא ראצדא עלי אלטריק פמא
אכרב נפסה ומא אגם צדרה ואלליל יטול אלי אן יטלע אלפגר ויטהר
אלצו פאמנת אלנפס שיא אלי אן ינבלג אלצו פיטלע קרץ אלשמס ויצוי
אלעאלם וזאל וחאטת עינה באלפחוץ וראי כיף אלמשי ואלי אין יסיר
פקאל דוד משבהא בערב ילין בכי ולבוקר רנה וקאל וכאור בוקר יזרח שמש
וענד צו נהאר פרגנא ישרק שמס דולתנא וכדא ועדנא ישעיה. וזרח בחשך

פי ספרי פי אכר שרח אלתורה קאלוא בפציח אן יום מות אלסיד משה עליו השלום צלא הדא אלצלוה ובעדהא בארך ישראל ולדלך קאל וזאת הברכה בואו אלעטף אי אן קד סבק קבלהא שי אכר ואנמא הו קולה תפלה למשה פסררת עט'מא אלדי הדית לקיאסא צחיהא מוגוד לרבותינו ז"ל מנקול מן גמלה נקלהם וסררת איצא בוגד אלאנראין כלהא מתאע הדה אלתפלה פי נצוין אלאנביא וקד שרחתהא לתכון נזהה ללנפס אלתי קד תוחשת פי והשה אלגלות והי איצא סלוה ללקלוב אלהזאן אלדי אדאבהא שדיד אלכוף מן אלאמם ואצלאח יקינא ותאיד אימאנא ללצאלחין אלמתמסכין אלתאיבין אלואתקין אלדין אמתסכוא בהבאל אלותאק ואלערוה אלותקא אימאנא ברסולנא אלמכרם אלמצטפי מן גמיע אלבשר. *והדה שרוח אלפאטה אלמהכמה פי צלותה עליה אלסלאם ועלי אלרבאניה אלנאקלין ען אלאנביא ען סידהם וסיד אלבשר עליו השלום. קאל אכרם בה מן קאיל אד וקף צלא דאעיא פינא. תפלה למשה איש האלהים אלרגל אלמכתין באללה תעאלי ליס ללה פי עאלמה איש גירה וכל נביא קאם בעדה וכאן פרידא פי עצרה פי משאבהתה פי כצלה מן כצאלה סמי איש האלהים והם עשרה אולהם סיד אלבשר ואכרהם אליהו ז"ל ואלו הן משה אלקנה שמואל דוד שמעיה עדוא אלישע מיכה אמוין אליהו. קאל יי מעון אתה היית לנו בדור ודור. שרחה יא אלאהנא יא אללה אנת מאואנא אלדי נאוי אליה פי כל גיל וגיל לאנה אדא גשבנא מגלובין בין אעדאינא ותהדת עלינא האדתה ולא מלכא ידברנא ולא ראשדא ירשדנא ולא הצנא נתהצן פיה ולא מפר נפר עליה ולא עסכרא נחתמי בה ולא מונה ולא קדרה ולו עלי אלכלאם אלא מקטועין אלחילה קד אבכמתנא אלגלבה מע מא לא נטיק נגאוב עליה ונסכת כאננא בכם לא נקדר נתכלם וכמא וצף דוד עליה אלסלאם ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו. ואהי כאיש אשר לא שומע פאדא אנקטעת אלחייל וכאבת אלמטאמע לא מפרן אלא אליך נדעוא פתגית ונציה פתוגיב ואנת אלמאוא כקילה מעון אתה היית פבדא יצף אלסבב אלמוגב לקבול אלדעא ואלאגאבה פהי אלתיבה *ואלצען ואלאעתראף ללה גל ועז פינית פלמא עלם אללה אנא סנכטי ויגלבנא יצר הרע אלדי סיכלק פי אלבשר קצא בקבול אלתובה קבל כלקה אלאדמי מע סבעה אשיא נפד קצאה פיהא קבל מכלק אלעאלם אד כלק אילהא אלתורה ואכרהא משיה בן דוד ופי אלגמלה אלתיבה לאנהא מצלחה אלדניא פקצד רסולנא עליו השלום הדא אלגרין והיגיד וצף האל אלגלות הרגב בנא פיהא פקאל בטרם הרים יולדו ותהולל ארין ותבל ומעולם עד עולם אתה: תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם. שרח דלך קבל אן תהדת אלגבאל וכלקת ארצא ועאלמא אנת קבל ובעד מוגודא קבל אלכון ובעדהא היגיד קצית באלתובה ותאמר שובו בני אדם פאדא תבנא כאנת

*זהו פירוש המזמור של תפלה למשה.

*ואלדעו

וראת הדה אלשאה לא ראעיא להא יפזע מנה ולא קוה להא ללנהוץ ולא סימא אדא לם תקדר תגרי פחדדת אדאנהא וברקת אעינהא אליהא וטננת אניאבהא שהוה לאכלהא ותואמרת אלהגם עליהא כמא מתל אללה וקאל שה פזורה ישראל אריות הדיחו פוקפת בין ידי אללה תלך אלשפאעה אלתי שפע ביר מכלוקא פקידת ידיהא ושכלת ארגלהא וצרמת אפואההא ומנעתהא אלהגם עליהא. ולקד קאל יומא אחד מלוך אלרום לענת גמלתהם האשא אלפאצל אלמנחאש מנהם והו אנטונינוס אלדי כאן פי עצר רבינו הקדוש עליו השלום קאל אלמלך והו קיסר אללעין לר׳ יהושע בן חנניה עליו השלום מא אגרב שאתא תרא אלסבועה ותמשי בינהם ולא תתקי והי דון ראעיא להא ולא נאצר פקאל לה דלך מן קוה אלראעי אלגיר מראי אלדי קייד אידיהא וכסר אניאבהא ומנעהא אלהגם עליהא אד דעא נבינא דוד עליו השלום וקאל אלהים הרס שנימו בפימו מלתעות כפירים נתוץ י״י. שרחה אנך יא רב תרא סבועה ישראל אללהם אהדם צפוף אצראסהם פי אפואההם ואניאב אלאסד אלגאמה אהדם יא רב. וקאל אללה תעאלי. גואלם חזק יי צבאות שמו ולקד כנת מנד סנין עדה רסמת עלי נפסי קראה הדא אלמזמור כל יומא בעד מאה ברכות קבל ברוך שאמר והוא תפלה למשה איש האלהים תקרבא אלי אללה באלפאטה ותברכא בנטקה וצאלא מע אללה בצלוה ביר מולוד׳ וכנת מפכרא לאי מעני רסמת הדה אלצלוה פי ספר תלים ונקלתהא אלכאפה עו אלכאפה אלי איאם דוד פרסמהא פי ספר חמדה מע מא נטם מן נבואת עשרה אשיאך מנהם סאבקין לה ומנהם מעאצרין לה מתל בני קרח אלדין הם פי איאם משה והם אסיר ואלקנה ואביאסף אלדי נקלוא רבותינו ז״ל אנהם למא נאפרוא אלצאל אבוהם ותבעוא אלרסול אלצאדק אוחי אליהם פאנטקו פקיל לבני קרח מזמור והימן וידותון ומשכיל ואסף ואיתן וגירהם פכנת לא אדרי עלה לם אכתצרת *הדה אלצלוה מן גמלה צלואת אלרסול ואתבתת פי תלים אלי עאמנא הדא פשרחת פרשת האזינו במא וגדת לרבותינו ז״ל פלמא וצלת כי ידין י״י עמו ועל עבדיו יתנחם היניד צלא הו תפלה למשה איש האלהים אלדי קאל פיהא שובה יי עד מתי והנחם על עבדיך. פתאמלת אלמזמור כלה פאנכשף לי סרה אנה דעאה פי אלגלות ולדלך אתבתה דוד פי תלים ליכון תנזהא ואנסא ללמלה פשרחת אלמזמור כלה במעונה אללה והדאיתה ללאגראץ ונטמתה פי טי אלתאליף אלדי ולפת פי שרח האזינו אלדי בה תם תאליפנא פי אלתורה וקלת פי אכר הדא אלמזמור ולא שך אן יום מותה צלאהא ותרכהא עדה לישראל ולא אעלם דלך בתחקיק אלא קיאסא פלמא כאן בעד מדה ושרחת וזאת הברכה וגדת הדא אלקיאס מנצוצא *לרבותינו ז״ל נצא גליא

*וזאת התפלה רמוזה בפרש׳ האזינו.

*ובספרי אמרו רז״ל שאמר זאת התפלה ביום מיתתו כשבא לברך ישראל וז״ש וזאת הברכה כלומר נוסף על התפלה שהתפלל ברכם ג״כ.

ברם בחיותה מן אגלדהם וִסַהֵל עליה אכתצארה מן זמרה אלצאלחין בגנבהם אד קאל אללהם יא רב ועלי אנהם קד אכטו כטיה עטימה פעפוך אעטם פאן כאן גרמהם פי האיז אלמגפרה פאגפרה ואן כאן לא תגפרה ותקטעהם פאקטעני דניא ואכרי הל בלגתני הדה אלגאיה אלא מן אגלהם ואדא זאלוא או לא יכונוא פאמחני מן דיואנך ספר חיים ולא אראדה לי פי אלבקא בעדהם בקולה ואם אין מחני נא מכפרך אשר כתבת. וכאן משפקא ראופא רחומא עלי אלגמלה ואד *אֻבשר בקרב אלאגל לם יהילה דלך ולא עטם ענדה ואנמא אשתגל בהם וקאל ללה לא תמיתני חתי תקדם עלידהם מן יקודוהם פאני שאהא עלידהם לאמות ומא אדרי מן הו אלואלי עלי אלנטר פי מצאלההם פקאל לה כד יהושע פקדמה פסר בדלך למא קד עלם אכלאקה פאידה וקדמה וגעל יוציה עלידהם *פלמא נזלת עליה שירת האזינו וְאעלִם פיהא בכל מא סיחל בישראל פי אלגלות אלמדיד בקולה מזי רעב ולחומי רשף וכל מא תואעד מחוץ תשכל הרב עטם דלך עליה וראי אן דלך אלוקת לא יכון פיה שפיעא ולא דאעיא ולא מן יַצְלֻח ללדעא ולא יבקא פיהם עאלמא ויתסאוא פי אלרדא פעז עליה דלך וכמא וצף אללה חאלהם וקאל וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע ותושע לי זרועי וצדקתי היא סמכתני. שרחא למא ראי אן ליס רגלא פיהם יַצְלֻח לישפע ואטרק פלם ירא דאעי הינד רחם ואגאת וקאל אללה איצא וממא ארא אן לא רגלא צאלחא פיהם ומן האולא אלאפאצל לא מעין להם עֻדמוא גֻמלה פחינד יַגאתוא. פלמא פהם והלתהם וקיל לה אד תלא אלנבוה עלי ישראל קם ואטלע אלי גבל אלעֲבָרים וּמֻת פיה קאם עליה אלסלאם וצלא ען ישראל כאפה אלדין סיורטוא פי אלגלות פלמא ראי כי אין איש צאלח הו אלדי הו איש האלהים פקאל תפלה למשה איש האלהים גמע פיהא דֻעא כל נאיבה נאבת ישראל מן אול גלות אלי אכרה ורגב אלי אללה תעאלי אן ירפֻק בהם וינזל בלאה ברִפקא לא בענפא ולא יסתאצלנא ולא יפתח אליד בנא ואן יתוב עלינא וירגע כאלדי כאן ויפַרח קלובנא ויצברנא עלי אלְמִחַן טול אלגלות וידפע ענא שר אלאמם וכל מטאלב ויהדי אמואג אלבחאר אלתי קד אחאטת בנא ואהדקת עלינא אלאֻמָם אלדין נשבנא בינהם וגמע פי הדה אלצלוה כל מא כאן וכל מא סיכון אלי אכר מדה אלעאלם בחתנא עלי אנראץ כל פסוק מנהא פוגדנא גמיע אלמועיד ואלנבואת מֻעלקה בהא ולמא קבל אללה שפאעתה פינא נבא כל נבי גא בעדה במועיד תדל אן אללה קבל רגבתה ובעת אלאנביא בתלך אלאגראץ אלתי טלב ועד אנה סיפעלהא פאשתמלת הדה אלצלוה עלי עטאים פבאנת לנא רפדא ווכאא ומאוא ורכנא נרכן אליה וסתרא גמילא עלינא וחצנא מאנעא נגנו אליה פי אלמצאיק מן כוננא מתל שאה ערגה קד צלת פי אלשעארי ונסית מוצע רעידהא ונשבת פי אלאועאר ופי תלך אלשעארי סבועה ודייב ונמורה והי גאיעה משתהיה כרגת כלהא

* וכשנתבשר במיתה שאל מאת השי״ת שימנה עליהם רועה נאמן כמ:הו כמ״ש יפקוד ה׳ אלהי הרוחות לכל בשר וכו׳.

* וכשנתבאר בכל מה שעתיד להיות לישראל בגלות עד ימות המשיח וראה שאין מי שתקובל תפלתו עליהם התפלל עליה׳ ואמר תפלה למשה איש האלהים.

תכיל אנה מכן כדלך אמאל אלדניא ובלוג שהואתהא ענד אסתיקאץ׳
אלמות ענד אלמחאסבה לא תגד שיא מן כל מא עמלת פי אלדניא פאן
כאנת לדאתא חלאלא תלאשא אלכל ולא תגד שיא מן מא אועית ליס
הי חסנאת פתגדהא ואן כאנת לדאתא הראמא פתחצל פי נחוסהא
מתצׄאעפא ואחדא לא תגד שיא ותאני אן ילחקך אלצׄרר אלאלים עלי
תלך אללדאת גׄסמא תלדד פי אלסתר במא לם ירידה אללה יורד נארא
אלימה פי טלאם אלגׄחים אלדי קד כֻון כיף שא ובמא שא ואנתבה קבל
אלפות ותנדם קבל אלמות ואגׄבר פי חאל אלצבא מא בקי מן עמר
אלשיכוכה וכיף תחב מן לא יחבך ותהמל דארא אנת באקיא פיה ותתמלך
דארא ליס לך אנת תחב אלדניא והי באגׄצׄה פיהא תקרץ׳ עמרך באיאמא
וליאלי יתם אלנהאר ותסר במא היית לנפסך לילא ויתם אלליל ותסר
במא תמכנת גד יומך פי אלדניא. והי אלגׄמיע אכסארא אלתי פנית מן
אלעמר ונקצת מן אלמדה פלא עקלא תֲרֶגֶׁה בה מא אנת פיה וְעֶמֶרא
אפנית שבידך פי אלדניא מתל מן יֶדעא לצׄיאפה ועלם יקינא אנה לא
יבית בוגה בל מנד יתם אלנהאר יֶכרג מנה פאלעאקל פי אלנאס מן
אדא הצל ומכן מן מא ילתד בה מן מאכול ומשרוב וֲהֶמֶה פי אלמסיר
ועלי מנזלה תעוילא פירפה נפסה ולא ינהמך פי אלמוגׄוד ענד אלגרוב
יגׄד מן נפסה קוה׳ ללנהוץ׳ והית יבית פיצל מעאפא וירתאה ואלסכיף
אלראי ינהמך פֵיסכר ויפארק אלאעתדאל ויבקא לטיבה פאדא גׄא אלליל
אכרג צׄרורה עלי אשוה האל וֶרמי בה ברא פי אדון מכאן לם יֶתרך הית
כאן ולא יצל ללוטן בוגה פמא אסכפה מן ראי. פיגׄב אלפכר פי דאר
אלדניא אלי אין אלאנקלאב והית אלמסיר ולא תֶגֶרה הדה אלגֶׁרה ולא
תכדעה אלכדאעה הדא כלה פי מטלובא הלאלא פי בלוג אלאמאל ומנע
אלאנהמאל פכיף מן יאמל בלוג אלאמאל בתרך אלטאעה ואלתלדד
באלתכלי פלא יגרך שיא ולא תפתנך פתנה. *ותאמל נביא קד בֶעֶת
אליך ובמא בֶעֶת וכיף מנזלתה ואלי חית אנתהי כל דלך ליכון רסולא
יֶהֶתך עלי אלטאעה פלו לם יֶעתֶקד אלשרע אלדי שרע בה גיר לגׄלאלתה
אלמֻוצופה לוגׄב אעתקאדהא כיף והי אואמר אלבארי ושרועה פיגׄב
אלאגׄתבאט ואלארתבאט הֶבא פי אלראסל ואלמרסול כפא בה מן פצׄילה
מן אלראסל ומן אלמרסול פמן קרבה אללה לא יבעד נפסה ומן הדא
רסולה לא יהמל נפסה ומן גׄלאלה׳ אלרסול ינפהם לך קדר אלמרסול
ענה אדא כנת גׄלילא בעת אליך רסולא מן קרנך ועלי קדרך ענד אלדי
ירסל *ענך יכון *אלמרסול אליך ולא אגׄל מן ישראל ענד אללה תעאלי
פבעת אליהם רסולא ליס כמתלה רסולא ומן עטים הֶב אללה פי ישראל
גׄעלה ואסטה בינה ובינהם פמע מֶכנתה מן אללה וֶקרבה מנה כאן אהלם
אלבשר ואכשעדהם כמא שהד פיה אלכתאב מן קול אלֶלה תעאלי והאיש
משה ענו מאוד מכל האדם וכאן ישח עלי ישראל *אכתר מן נפסה וקד

*ענין מעלת האומה הישראלית תדע אותה מהשליח ששלח אותו להם ומה משלח יתׄ ויתׄ.

*ענה

*באהבתו לישראל שלח להם משה שהיה עניו מאד.

*ומסר עצמו עליהם למיתה

אנה אן מאתוא האולאי כמות אלבשר ויחאסבהם אללה חסאב אלבשר אלדין ימותוא ויגיבוא פי אלתראב תם יבעתהם אללה ויחאסבהם ויורד אלנאר מסתחקיהא אן פעל בהאולאי כדלך וימותו ולא תרו פיהם אחדותה פמא זעמוא חק ולא יבעתני אללה בשיא ממא קלתה לכם ואנמא הי בדעה מני כמא קאלוא ואן אבדע אללה בדעה לם תכן קבל ולא תכון בעד ויהאסבוא האולאי קבל אלמות ואלאחיא ותנפתח אלארץ ותבלעהם ויהבטוא אחיא לנאר אלתרי אלמוצע אלמכנון ללה אלמעד ללעקאב פתעלמון צחה כלאמי ואן אלכאפר בי הו אלכאפר באללה תעאלי והאולאי אלדין כפרוא בי ליס אלכפר בי ואנמא הו באללה אלדי בעתני ושהד לי אנה אלדי בעתני וכלמני ואנתם סאמעין ואנתם אלדי קלתם לי נחן מומנין בך פי כל מא תגי בה אלינא ענה תעאלי פצֹמן הדה אלאגראץ פי קולה אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה׳ שלחני ואם בריאה יברא ה׳ ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה׳. פלם יתם אלכלאם חתי אנה פתחת אלארץ אלתי תחת אלגמלה אלצֹאלה וכאנוא ישראל כלהם קד אקלעוא אכביתהם מן הואלי מא דאר בהם אד קאל להם אלרסול סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה כמא קיל לה דבר אל העדה לאמר העלו מסביב למשכן קרח דתן ואבירם פפעלוא כדלך ויעלו מעל המשכן קרח דתן ואבירם מסביב ולמא ראוא ארואחהם האצלין פי הלק אלארץ ובלעתהם שיא שיא צאחוא ולם יפיד ציאחהם כמא לא יפיד יום אלחסאב אעתראף לעלה בל יורדהם נארא תתלטֹא ואנמא אלאעתראף קבל נזול אלבלא כקול שלמה עליה אלסלאם כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה.

*שרחה קאל ראשדא למן רשדה אללה כל מא אמכנת ידך לתצנע בטאקתך וגהדך מן טאעה אללה אצנעה ואגנם וקת אן יפיד אלגדם ואעמל חית יִמכִּן אלעמל ואעמל חסאבך פי אי שי אנת מִרבִּח ופי אי שי אנת מכסר ואעלם מא תחתאג תעלמה ותתחכם חית ימכנך אלתחכם קבל חצולך מִדנבא מִעאקבא מנזולא פי שאול והנאך נאר עקאבך אד אסתחקית ורודהא אנך מנד תחצל הנאך לא תלחק שיא תדפע בה ען נפסך כי אין מעשה לא עמלא תקדר תעמל הנאך ולא חסאב תחסִב ולא עלם תעלם ולא חכמה תתחכם פי אלתַּיֵ אדא ורדתהא והי שאול אלדי ורדוהא אלשכאכין ואלכֻפאר בכיר מכלוקא ואגל מולודא ואכרם מרסולא.

* ענין מה שאמרו רז״ל שהעה״ז הוא עולם המעשה והעוה״ב הוא עולם השכר שנאמר היום לעשותם וכו׳ וזהו פי׳ פסוק שהע״ה כל אשר תמצא ידך לעשות בכוחך עשה וכו׳.

*פאנתבה יא איהא אלנאים פי גִמראת אלשהואת אנך פי אלדניא כנאימא חאלמא מעאני ינתבט בהא וימכנהא ויצנעהא פי מא יִכִּיל אליה לכנה אדא אסתיקץ לם יגד שיא מן מא כאן ולא יִמִּכִּן במא

*הער״ה לאדם בעה״ז.

צפה אלתי וצף נפסה תעאלי בהא וצמנהא הדא אלפסוק פלמא ראי מא ראי כר סאגדא בין ידיה עז וגל פקאל וימהר משה ויקד ארצה וישתחו הדה צפאתה והדה גמליה אוצאפה לם תשרח ולם יבין מעאניה בל גמלא גמלא. *נביא שד אללה פיה כלקתה כל כלקא מן ארבע אדרע מן אדרעה והו מן עשרה כמא שהד לה ויפרוש את האוהל על המשכן וכאן עליה עשרה כקולה עשר אמות אורך הקרש.

* עוד תדע מעלתו שהיה ברייה גדולה יותר מכל בני דורו.

*נביא קוי עלי אלבקיא דון גדא מאיה ועשרין יומא ארבעין אואיל נזלת עליה אללוחין אלאולין וארבעין תואני שפע פי אלמלה אן לא תפנא ארבעין תואלת שפע פי אלבאקיין ליגפר אללה להם ולא יזיל גורה מן בינהם פקבל אללה שפאעתה.

* עוד תדע מעלתו שישב ק״כ יום בלא אכילה ושתי׳.

*נביא מן שכך פי אשיא מן רסאלתה אהתרקת רוחה והלך ובקי גסמה צהיחא כמא גרי ללצאל קרח ושיעתה מאיתין וכמסין צאלי, ואש יצאה מאת י״י ותאכל את ההמשים ומאתים איש.

* עוד תדע מעלתו מענין קרח ועדתו.

נביא מן אכדבה חרק והו עאיש וורד נאר גהנם והו עאיש והמא אללעינין אלכאפרין אלגאחדין דתן ואבירם ובניהם ונסאהם והאשיתהם וכל מן שך פיה ואנתהו אלי מאיתין וכמסין רגלא גרקיא כלהם ואהתרקוא ובקי פיהם ארבעה עשר אלפא וסבע מאיה כאנוא קד שככוא שיא ליס כשך אולאיך מאתוא יום תאני מן אלגרק במגפה למא סמוא אלהאלכין עם י״י וליס הם עם י״י ואנמא עם י״י מן אמן במשה פוצף אלכתאב וקאל וילונו כל עדת בני ישראל ממחרת על משה ועל אהרן לאמר אתם המיתם את עם י״י פנזל אלנגף כקולה והנה החל הנגף בעם פתדארכהא משה וקאל לאהרן קד אנף אללה עלי אלגמאעה אסרע כד אלמגמרה ואגעל פיה מן נאר אלמזבח ואגעל אלבכור אלדי בה תבכר כל יום גדוה ועשיה בין ידי אללה אן אללה קד אעלמני אן אלבכור ירפע אלמגפה ואכברני מלאך המות בדלך וקאל לי מנד ינזל אלבכור נגדפע אנא פאסרע הארון ועמל מא קיל לה וקף בין אלאחיא ואלמותי ואלמלאך ואקף יהלך גמלא והם יתואקעון פקאל הארון ללמלאך תנחא אלי ורא נגעל מבכרתי הנא קאל לה אן אללה אמרני קאל לה הארון ומשה אמרני אנא ואמר משה הו אמר אללה פתוקף אלמלאך ונזלת אלמבכרה ואנדפע אלובא וקאל לה אללה אמר רסולי הו אמרי פקיל ויעמוד בין המתים ובין החיים פאנתהת עדה אלהאלכין ארבעה עשר אלפא וסבע מאיה מלבד המתים על דבר קרח אמר דאך אליום פצחת אלרסאלה ותבת אלברהאן ען אמר משה אנמא הו ען אללה ואלשאך באללה הו אלדי ישך במשה וכאנוא אלגארקין יציחון והם האבטין פי עמק אלארץ משה אמת ותורתו אמת ומא אפאדהם ציאחהם שיא פלו כאן דלך קבל אנפתאח אלארץ לנפעהם אד ועדהם משה ותואעדהם בטול עקאב אללה פתואקחוא עליה ואכדבוה פקאל עליה אלסלאם אעלמו יא בני ישראל

רויתה וגהא גה עליה אללה נור כרמה כקולה אני אעביר כל טובי על פניך.

*נביא טהר גסמה אלי אן צאר כגסם מיכאל וגבריאל בל אקוי לאן האולאיך מן נור לא להמא ולא דמא ולא עצב ולא מואד והדא בשריא דכל בין אלאפא ורבואת מן מלאיכה נאר ילהב ואחד מנהם אלאריץ נאהיך ען אנתמאעדם ידכל בינהם כקולה רכב אלהים רבותים אלפי שנאן י״י בם סיני בקודש (סיני באלקדוס) תעאלי מתגליא עליה מע האולאי כלהם ישק פי מא בינהם ויעלא פוקהם וינטר אלי נור אללה עלי וגוהא לו וצפת וקרב אלמעני פיהא ואוצחת למא וסעתהא אלעקול כמא שהד אללה לה ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים.

* עוד תדע מעלת מרע״ה שחזר גופו כגוף המלאכי׳ מיכאל וגבריאל.

*ידין טאהרה אמסכת כרסי ערש כראמתה ליס פי ממכן היות הקודש אן אחתמלת אלערש אלי חתי נעל אללה פאצלא בין ראווסהא ורגלין אלערש כמא שהד אללה תעאלי ודמות על ראשי ההיה רקיע כעין חקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא שרח דלך קאל יחזקאל אני למא אוחי אלי בסבאת אלמנאם ואוראני ערש כראמתה ראית המלת אלערש אלתי הי האמלתה פי אלטאהר והי מחמולה בקדרה אללה הו יחמלהא ליס הי תחמלה וראית פוק רווסהא שי כאנה סמא עלי צפה אלתלג אלצאפי מהובא מהולא ועלי דאך אלסמא צורה כרסי לון אלמהא נורא כלקה אללה תעאלי ועליה נור כראמתה תעאלי ען אלאוצאף פשיא לא יחתמלה המלה אלערש אחתמלתה ידי משה אד שרפה אללה תעאלי עלי כל מכלוק מן אלמלאיכה נאהיך ען אלבשר

* עוד תדע מעלת מרע״ה שאחז בכסא הכבוד מאחז פני כסא פרשז עליו עננו וכו׳

*והסבך אן יד וצעדהא עלי ראס יהושע אסרא אללה פי דמאנה מן הינה מן קוה עלם אלתורה חתי פהם פי סתה אשהר מן אלוקת אלדי וצעת עליה אלי גיבה משה מן אלבשר סתה אשהר פהם פיהא מן משה אכתר מן כל מן קרא עליה מן מדה ארבעין עאם גיר תלך אלשהור שהד אללה וקאל ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו וסרא פי וגהה נורא מן ידיה כמא כלפה אללה אד קאל לה ונתת מהודך עליו פטאעת לה גמאעה ישראל כקולה וישמעו אליו בני ישראל ושהד וקאל וייראו אתו כאשר יראו את משה כל ימי חייו.

* עוד תדע מעלת מרע״ה לפי ששם ידיו על יהושע למד תורה בששה חדשים יותר מארבע׳ שנה וכו׳.

*רגלין טהרת התי וטית נמאם אלנור אלמקדס אד שהד אללה בקילה ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר.

* עוד תדע מעלת מרע״ה שדרך על הענן ברגליו.

*גסמא קוי עלי מסאכנה אלמלאיכה וגור אללה האיטא בה ארבעין יום וארבעין לילה ומתלהא ווקף איצא ארבעין בעדהא תואלת שאפעא פינא פי נור האיטא בה ואכרהא יום צום כפור הו וקת ויפסל ויעל וירד י״י בענן הוא אלמנטר אלאעטם ראי מא ליס פי אללממכן אן יראה מלאך נאהיך ען בשר כמא שהד לה והסירותי את כפי וראית וקאל ויעבור י״י על פניו וגאז נור אללה עלי וגהה פנאדא אללה מעלמא לה אנה תעאלי לא אלאה סואה ואנה רחום וחנון וסאיר אלתלתה עשר

* עוד תדע מעלתו ממה שהיה שוכן בין המלאכים מ׳ יום ומ׳ לילה וכו׳.

אלצ̇ראיר ען אתה חונן ותצלא ואקף או גאלם למנ̇לה עדרא ואלמכתצרה ללגרור כמא קלנא הדא נצהא לרבותינו ז״ל אלהינו ואלהי אבותינו צרכי עמך בית ישראל מרובין ודעתם קצרה יהי רצון מלפניך י״י אלהינו שתתן לכל אחד ואחד ממנו די מחסורו ולכל גויה וגויה די מחסורה ופרנסתה ותשמע תפלתינו ברוך שומע תפלה. הדה לא תחתאג̇ לא תלתה אולה ולא לתלתה אכירה ומנ̇לם יערפהא יצלי באללפט̇ אלערבי ויג̇זיה לאן אלצלוה בכל לגה ג̇איזה וכאצה אן תכון אלאגראץ̇ בעינהא מתאע רבותינו ז״ל תקלב ערביה ואמא אן יצלי ערביה בגיר אגראץ̇ רבותינו פלא מתלא אן יקיל אללהם ארחמני ואקצ̇י לי אמרא כדא וכדא פלא אלא אדא קאלהא עלי וג̇ה אלדעא והו מאשי או ראקד או גאלס לא אן יקצ̇י בהא פרץ̇ צלוה והדא גרץ̇ הדא אלמכתצר אלדי דכרנא אלתי תג̇וז פי אלגרור ען צלוה כמא בינת יקול אללהם יא אלאהנא ואלאה אבאינא אנך תעלם אן מטלובנא כתיר ולסאננא קציר אללהם יכון רצ̇א מן ענדך אן תעטי לכל ואחד מנא קדר מא יחתאג̇ ותרזק כל ג̇תה קותהא ותקבל דעאנא אנך קאבל אלדעא תבארך אסמך אלעט̇ים הדה תכפי כל מן לא יערף שיא ולא יבקי דון ארתבאט *בלא צלוה ליס מע אללה באעט̇ם מן אלצלוה ואדא כאנת אלניה צאפיה ואלקלב מכ̇לץ̇ מומן באללה ורסולה צח אימאנה וצלח יקינה וג̇אד ענד אללה וכפאה אללה עט̇אים ולקי מנה רחמה וירג̇א אלהנא פי אכרתה ואלנג̇אה מן אלנאר ואלאסתחקאק ללאהיא וניל אלמג̇אזאה ורויה̇ אלנעים אלמועוד בה ולולם יכן קאריא או עאלמא וללעלמא אלקאריין ללתורה אלמשתגלין בפהם מעאניהא מנאזל ומג̇אזאה כיף מא זאד זיד אג̇רא אדא כאן מע אלעלם דינא וחקיקה̇ אימאן באללה לתדרי קדר מן בעת אליך ומא בעת בה פאנה לעט̇ים פאדא ערפת בעץ̇ מן אלג̇לאלה אלתי והבה אללה ומא פצ̇לה עלי אלבשר צח אימאנך בה וותקת באללה באלאימאן בה. *נביא שד אללה פי כ̇לקתה וכלקה̇ עלי אחסן תצוירא כמא שהד פיה אלכתאב ותרא אותו כי טוב הוא ואסם אללה טוב בקולה טוב י״י לכל טוב י״י לקוו טוב וישר י״י טוב אתה ומטיב ואסם נורא טוב בקולה אני אעביר כל טובי על פניך לולא האמנתי לראות בטוב י״י מה רב טובך אשר צפנת ליראיך.

*תנאים ש... המתפלל.

* מעלת מרע״ה מתחלת צאתו לאויר העולם.

פלמא כאן אחסן תצוירא ונור אללה באינא עלי וג̇הה מן אוליתה בקולה כי טוב הוא פכל מא מצ̇י תזאיד נורה אלי אן אקתבס נורא עט̇ימא מן וקת ויעבור י״י על פניו רגע וג̇הה אעט̇ם מן נור אלשמס בל אבהר מנה ולים פי אלאמכאן אן יכון נור אלשמס כנור וג̇הה לאן אלשמס מכ̇לוקה̇ מן נורא כ̇לקה אללה תעאלי ונור וג̇ה אלסיד משה מן נור כבוד י״י אלגיר מכ̇לוק פהו אמרא מהולא לא יתג̇רא בשר אן ידנו אליה נאהיך אן יקדר יבצרה חתי ברקע וג̇הה ולם יט̇הר מנה גיר המאלך עיניה אכרם בהא מן עינין אבצרת נורא לא יקדר מיכאל וגבריאל ולא חיות הקודש

קדר עלי כלאצך מן אלאסד פאגאבה דניאל מן אלגב והוא מטבקא עליה אלאהי בעת מלאכא מן ענדה וצרם פם אלאסד פלם יהלכוני גזא למא אכתחקית ענדה הסנה ואנא ליס אנא מכאלפא לאמרך פלו כנת עאציא לך לם אגד הדא ענדך לאן אללה קד חד אלטאעה ללמלך וגאיה מא געל לך עלי אלנאס אלטאעה ואמא אלעבאדה פהי ללה סבחאנה לא לך פמן לם יודי לך טאעה כאלף עלי אללה ועליך ומן לם יעבדך טאע אללה ולם יגני עליך ובדלך כלצת.

פהצרת אלגמלה אללעינה מע מעשר אלבשר ואצעד מן אלגב פגרד גסמה וראי גסמה אלמטהר נקיא לא גרח פיה בל אימאנה נגאה פקאל אלמלך יוכד כל מן תכלם אלי פיה פאחצרוא ונסאוהם ואולאדהם וכתפוא ורמיוא פי אלגב פמא מנהם וצל אלי אלארץ אלא ואלסבועה קד פתחת אפואההא ולקפתהם חתי קטעוא אראבהם ותהאגמוא עלי מן כאן עלי ראס אלגב. פלולא תאכיד אלצלוה לם יגרר דניאל בנפסה עליהא ולא אקנעה גלוכא ואצמאר אלצלוה פי קלבה רכועא וסגודא כאלעאדה בל אשהארא לטאעה אללה תעאלי.

פלמא כאנת אלצלוה בהדא אלתאכיד רתבוא לנא אלאואיל זכרם לברכה והם אלתלתה אנביא אלמתאכרין חגי זכריה ומלאכי עליהם אלסלאם מע מאיה ועשרין שיך מן שיוך אלעלם צלוה יתסאוא פיהא אלעאלם ואלגאהל ולא יזיד אלעאלם פיהא ולא יכתצר אלגאהל מנהא והי שמונה עשרה גיר אן הדה פי אלאמאן ואמא מואצע אלסכנה רתבוא לנא איצא צלוה מכתצרה לילא יבקי אלאנסאן דון צלוה אלבתה וגעלוא אלבון [1]בינהא ובין שמונה עשרה אן שמונה עשרה תצלא אלי אלקבלה ואקפא או גאלס אן כאן מעדורא והדה אלמכתצרה תצלא פי מואצע אלגיור כיף מא אתפק גאלס או ואקף או מאשי ולאי קבלה כאנת ותגוז ענה ען צלוה אלוקת לכנה אדא בלג ללאמאן פי אליום בעינה והוא קד צלאהא אלתלאתה כלהא אעני אלצלוה אלתי הי מכתצרה פיעיד צלוה מעריב פקט לא שחרית ולא מנחה ואן וצל בהין ללאמאן וקת מנחה יצלי מנחה קבל צלוה שחרית שמונה עשרה ומן לם יערף שיא גמלה יצלי אלצלוה אלמכתצרה פי אוקאת אלצלוה ולא יבקא בלא צלוה פיתכלא באלגמלה לאן כל מן לא ינצם למצמאר צלוה הו ואלמתכלי מן אלדין סוי ומן לא יערף שיא ויקף יצלי אי שיא ולא ידרי מא יקול ליסת צלוה אלא אלצלוה אלתי רתבוא אלאואיל והי שמונה עשרה למן יערף או מכתצרהא למן לא יערף או מכתצר אלמכתצר פמן ידרי ילפט באלעבראני ויצלי אלמכתצרה והי י״י שפתי תפתח כלהא אלי אכר אתה קדוש ופי אלאכר רצה ומודים ושים שלום ואלמכתצרה מוסטה עוצא מן אתה חונן והדא נצהא לרבותינו ז״ל יקול בעד אתה קדוש׳ הבינני י״י אלהינו לדעת דרכיך ומול את לבבינו ליראתך לסלח היה לנו להיות גאולים רחקנו ממכאוב ודשננו בנאות ארצך ונפוצים מארבע תקבץ והתועים מדעתך ישפטו ועל הרשעים תניף ידיך וישמחו צדיקים בבנין עירך ובתיקון היכלך ובצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך ותשמע תפלתינו ברוך שומע תפלה תם יקול רצה ומודים ושים שלום הדה תגני פי

[1] הפרש.

עליו ה׳ יצחק ויעקב אנהם כאנוא יצלונהא פכאן אבינו אברהם עליו השלום
מְחתפלא בצלוה אלצבח ירצד וקת כרוג אלשמס יקצ׳י פיה בין ידי אלֱלה
כמא וצף וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי
ואלסיד יצחק אחתפל בצלוה מנחה כאן ירצד אול אלסאבעה יצלי פיהא
כקולה ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב ואלסיד יעקב אחתפל בצלוה
מעריב מן טהור אלכואכב כקולה ויפגע במקים וילן שם כי בא השמש
*וכלהם כאנוא יצלון אלתלת צלואת לכנה לא בד לכל פאצ׳ל מן
אמרא מן אואמר אללה יכון פיה מחתפלא כתיר ועלי אנה יעמלהא
כלהא פכמא כאן אברהם אול מומן אחתפל באלאולה לאן אנבעאת אלצ׳ו פי
אלדניא הו אברהם מצ׳וי אלדניא ומהדי ואול ללבשר ויצחק תאני לה
אחתפל באלתאניה ויעקב אלתאלת אחתפל באלתאלתה פאלצאלהין מן
אלמלה מא אנפלוא אבדא תלתתהא ואלגיד פיהם מן יצליהא אלתלאת
או אלאתנתין או ואחדה מא מנהא אתפק לכנה מא כְלִי קט מְשַׁרע מנהא
פלמא עלם אלסיד דוד קדר פצ׳להא וצף נפסה ואלמהתפלין מתלה בקלה
אלפות להא אלתלאתה פקאל ערב ובוקר וצהרים אשיחה ואהמה *וצף
דניאל עליה אלסלאם באלאחתפאל בהא קולה המנין תלתה ביומא הוה
ברך על ברכוהי ומצלא ומודא קדם אלהיה וגרר בנפסה פיהא אד קטעוא
אלפארסיין ואלמָדִיין כל צלוה לאגלה לעלה אן יקע פיקע ולם יעין אללה
עלי אדיתה פעאהד אלמלך לילא יצלי בשר תלאתין יומא ויכון אלמטלב
צְבהא ומסאא מן אלמלך לא מן אלאה ולא מן אללה עז וגל פגרר
בנפסה וגרי עלי עאדתה פי צלותה פְרצד עלי אלסטוח פכְשף עליה פְקבין
וישְׂבִּי אלי אלמלך ואנפהם אנה הדא כאן אלמקצד מטלבא לה לאנה
הירה מְרפעא עלי אלכל פלם יוגד אליה סביל למטאלבה בוגה גיר בגאנב
אללה תעאלי פעטם עלי אלמלך בלוג אלאמל ללמטאלב פיה פקהרוה
אלוזרא לְענת גמלתהם עלי רמיה פי גֻב ממלו אֻסד גאיעה כאן ללמלך
מעדא למן יריד ינתקם מנה במותה סו פְרמְי פיה ואלמלך מְכתְריבַא עליה
ובאת פיה וגְעלת הגרא עלי פם אלגב וטְמס עליה וגעל אלמלך טאבעה
עלי אלתטמים קאלוא ללמלך איאך תְזאל באלליל וְיכרג מנה או יהתאל
פיה ׳ פלמא כאן וקת נזולה פיה אתי גבריאל עליה אלסלאם גלם מעה
וסד אפואההא ורבטהא פלם תתחרך מן מוצ׳עהא ומרבצ׳הא וקעד מעה
מואנסא לה לילא יפזע פלמא אצ׳א אלנהאר קאם אלמלך וקד נפר נומה
תלך אללילה ומא אפטר עלי שי ולא דכלת ענדה גאריה ולא מחדתא
ואנטבק גמא פקאם אול אלצְבח ומשא מלהופא ותבעה כל מן לקיה אלי
אלגב פלמא קרב מן אלגב [1]צאח [2]מתאספא וקאל יא דניאל ויא עאבד
אללה אלאלאה אלהי אלקיום אתְרי אלאלאה אלדי אנת עאבדה דאימא

*שאלה באמרם ז״ל אברהם תקן תפלת שחרית וכי לא היה מתפלל מנחה וערבית עד שתקנו אותם יצחק ויעקב ז״ל.

*גודל מעלת התפלה שהרי דניאל ניצול בזכותה מגוב האריות ודוק ותשכה.

---

[1] זעק [2] בקול עצב.

שהוה אלנסא ואלתאני חב אלדניא ואמאלהא ואגראצֹהא באלשהוה אלגאלבה עלי אלכל אלדי מנהא כֻלְקְנָא והי אלתי *כאמרת אלכל פמא עצם מנהא גיר אלאנביא ואלאוליא פאלדניא כאמראה גמילה מנטרהא חסן וצפאתהא חֲסָאן זיהא הפילא ואטיאבהא פאיחה ומשיהא כאדעא ללנאטרין להא פי אלעין חטוה וכלאמהא עדבא ולֶהֶוָא תרך אלנפום לסמאעהא ותסתמיל אלקלוב באכבארהא קד בסטת פי טרקהא שבאך ואנשבת פי מחאגהא פכוכא תצטאד אלטאמע בהא ואלראגב פיהא ותכאדעה אלי אן יקע ימשי אליהא טאמעא והי מנה הארבה יטמע וימשי ולא יעלם מא תחתה כעצפורא האויא *מֻצְרַחָא קד גְצַבַת לה שבאך ובדר לה חבא פוקהא פלמא נטר מנהא מאל אליהא ונזל ללקטהא פקאמת אלשבכה עליה ווחל מצידא פיהא ירום **אלצראה ולא ימכנה אלטיראן תמתיל שלמה עליה אלסלאם אלדניא באמראה בקולה והנה אשה לקראתו שית זונה ונצורת לב ווצף כדעהא ללמאיל אליהא אלי אן יוהק פי פכוכהא פשבההא וקאל כמהר צפור אל פח פאיאך מן כדאע אלדניא וטלב אלמֻנָא *ואפתכר פי קואטע אלמות אלהאיל בין אלאראדה ואלאנסאן הואלה מן מוטנה ורמיה ברא מן מנזלה ומוצעא כאן יגב פי קעודה פיה יתקלק בה חתי יכרג מנה [1]ותַבְעֻד [2]אלקראבה מנה [3]ותתפרק [4]אלעצאבה וינפרד והדה מציקא פי לחדה ויתרך כל מא כסב ויהאסב עלי מא ארתכב וילא אליה באלחסאב ויגב עליה אלעדאב עדאב [5]גאב ען אלעיאן ולם ינפהם ללאנסאן [6]פהמונה אלאנביא [7]ועלמונה אלאתקיא ותיקונה [8]אלאוליא ולם יפכרון פיה אלארדיא *פמן [9]כאן מנה עלי חדר אגאד אלנטר ולם יעבא באלדניא אן אקבלת [10]מא תסדה ואן אדברת מא תצדה פלא עקל למן רגב פיהא רגבא תוגב פסאד האלה מע אללה עז וגל ואי צלאח למן לם יצלח מע רבה ואי לדה למן לם ינתדר אלעדאב ואי ראחה למן לא בֶקְיָא לה פי אלדניא וכיף יאמל אלאנסאן בלוגה ישהותה פי שיא פיה חתפה ואמלא יבלגה באלחילולה בינה ובין רבה *פאלבאצר ינטר לרבה ויעאלג באלאתצאל באללה תעאלי ליכון מן אלמגתבטין אלמרתבטין ויקנע מן אלדניא באליסיר אדא אעתאין עליה אלכתיר ויקנע מן אלדניא באקל שיא *פאדא טלב אלגאיה ואלאכתאר טלב דלך פי מא כלפה אללה איאה ובלג אלגאיה פי אדאה פיגב אלפכר ואלתתבת ויתעב אלאנסאן לנפסה ויסעא לנפסה לא לגירה *ומן אעטם אלצלה בין אלאנסאן ובאריה אדא פרין אלצלוה תלתה מראר פי כל יומא שכרא ללה תעאלי עלי אנבעאת אלצו אול אלצֻבח ופי אלאעתדאל וקת זואל אלשמס מן אלשרק אלי אלגרב וענד גרוב אלנהאר וכדא וגדנא פי אלאתאר מנד כאן אלליל ואלנהאר וקד נקלת אלרבאניה ען אלאבא אלאול אברהם

*העולם הזה נמשל לאשה יפה וההולך אחר תאוות העולם כהולך אחר הזונה.

*מסרחא

**אלסיראח

כני גמע מניה ר"ל תאוות.

*יזכור האדם יום המיתה שהוא עתיד ליתן דין וחשבון.

*השומר נפשו ירחק מהנאות העולם הזה.

*מי שעיניו פקוחות ידבק בדרך האלי"ת ויתתפנו מן העולם הזה בדבר מ'.

*מי שרודף אחר היתרונות.

*דבר שידבק . . . ן האדם בבוראו . . . א התפלה לכן צריך אדם להיות נזהר בה . . . פ בכל יום.

---

[1] ותתרחק [2] הקורבה [3] ותתפרד [4] החבורה [5] נעלם [6] הבינוהו [7] ידעוהו [8] הקדושים [9] נזהרו ממנו [10] לא ישמחו בו.

אלליל ואלנהאר [1]נכשא באלנהאר אלגדר בנא ומא יחדת מן תדביר ראי עלינא מע אכתלאף אלסאעאת פנתמנא אן נכון אליום עלי חאל [2]אלבארחה אלדי רקדנא [3]מטמאנון ונקול מע טול אלנהאר יא ליתנא לו סלמנא אליום מנהם כמא כנא אלבארחה לם תגרי עלינא גאריה ואדא גא אלליל נקול מן ידרי הדה אללילה אי האדתה יחדת באלליל עלינא יא לית לו כאנת אללילה מתל יומנא אלדי סלף והו אלדי תואעדנא נבינא בה בבוקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר פיגב אלפכר פי מא ועד בה ומא נרגוא פתסכן אלנפוס אלכאיבה ויהתדי רועהא אד לא בד מן קילולה ומן גברה בעד הדה אלנחוס ומן פרג בעד הדא אלהרג

*ויסעא אלאנסאן פי סרה וגהרה פי שי יעמלה מן אלשרע ואמתתאל אלמצות בקלבה וגסמה ויתמסך בחבל שריעתה ולא יחל ידה ענה פנחן פי אלגלות מתל גריקא קד גרקנא אלי חד אלאנף לכנא בקינא מתמסכין שיא מדלולין מדמומין מקמיין קד האטת בנא בחאר אלגלות ווחלנא פי לגגהא וקד וצל אלמא אלי אנאפנא ובקינא פי אסוא האל כמא וצף חאלנא דוד עליה אלסלאם אד קאל הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש בלנת אלמיאה לחד אלנפס והבלא מן שראיע אללה ותוראתה מעלקא מן אלסמא אלי אלארץ פאי יד מסכת בה כאן להא רגא ומטמע לאן באלאמסאך יקוי אלקלב ויטמאן מן אלגרק ללקער וללהלאך ומן חל ידה מן אלחבל ליס בינה ובין אללה וצאל וסיגלב אללה עליה אלמיאה אלגאמרה לה ויתגטא מוצע אלתנפס ויגרק פיהלך ובהסב אלתמסך באלחבל תכון אלטמאניה מן אלגרק מן אמסך בידה כלהא פהו ארגא לא מהאלה מן ממסכא בבעץ ידה ומן לם ימסך מנה סוי באטראף אלאצאבע פהו ארגא בלא מהאלה ממן חל ידה מנה גמלה פמא יכליץ מן שבאך אלגלות סוי אלאשתגאל באלתורה ושרוהאתהא ואמתתאלהא ומלאזמתהא ואללהג בהא דאימא [4]ומואטבתהא לילא ונהארא קאל דוד עליה אלסלאם

*לכן צריך להשרשל בתורה ובמצוי כי הם כמו חבל ביד הנטבעים בים הגלות להציל׳

*לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי קאל לולא תוראתך קרה עיני ומנא נפסי להלכת פי איאם דלי תנבא ען ישראל פי נשבתהם פי אלגלות ווהלתהם פי שבאכה וכיף אן באשתגאלהם באלתורה ועמלהם בהא יתכלצוא וינגוא מן שבאך אלאעאדי אלדין נשבוא בינהם *פיגב עלי אלאנסאן אן תכון אלניה סאלמה ואלקלב כאלין מומן באללה אנה חק ומואעידה לנא חק מומן באלרסול אלאול ומא בעת בה מקרא ללה פי אלרבוביה ולהדא אלרסול בצדק אלרסאלה יקיל בקלבא סאלמא גיר מגשושא וגיר משבוכא משה אמת ותורתו אמת *ולא יתבע בהימיתה וירגח טבעה עלי עקלה פיתלף דינה ואכרתה פינתר באלדניא אלפאניה פאלאצל אלגאלב עלי אלאנסאן אנמא הו חב אלדניא אלדי בלי אלאנסאן פיהא בבלאין אלואחד

*הדבר שיצילנו מהגלות הוא העוסק בתורה תמיד יומם ולילה.

*הקדמה לכן צריך אדם שיהא לבו שלם עם אלהי׳ ומאמין בדבריו

*ולא ילך אחר ההומר ולא יכריע הטבע על השכל.

---

[1]נפהד [2]אמש [3]בנוח ושאנן [4]שקידה.

קל ללרעיה אלמלך יצנע לכם צניעא ויכסיכם וימכנכם תם גאב אלרסול פגאו רסלא גירה פי אוקאת מכתלפה מע אלאיאם קאל כל ואחד מנהם מא אמר בה מן וצפה אלצניע אלמועוד בה וקאל ויכון בה מן אלאעדאד כדא וכדא פחנת נפוס אלסאמעין ללסמאע ושרהוא למא סמעוא פאגאב תאני קאל ויכון פי אלצניע מן אלכסוה לכל מן הצר צפה כדא וכדא פכל מן גא ועד ווצף כיף כל הדה אלמקאלאת תחת אלמקאלה אלאולי דכלת ופי לפטהא אשתמל אלכל תם* אקסם אללה עלי כל דלך באסמה אלמקדס אן יתבת כל מא קאלוא אלוארדין מן ענדה באמרה פלו כאן מלכא מן כלק אללה וועד מואעיד ויקסם עליהא לאסרוא [1]אלמועודין בדלך [2]גיר אנה סרורא מגרורא [3]מרתאבא מנה מן [4]ונהין אלואחד מנה [5]חכמה מצרופא [6]אלי גירה [7]ורוחה [8]איצא ביד [9]גירה [10]אן [11]עאש [12]רבמא לא [13]יעאן עלי [14]שיא מן מא ועד בה [15]להוארת [16]תחדת עליה [17]ומואנע [18]תמנעה או [19]מותא קאטעא [20]באלואעד פלם ינתדך אן [21]יפי או באלמועוד לא [22]ישאהד דלך ואמא אלבארי גל גלאלה אלדי לא מאנעא ימנעה ולא חאדתא יחדת עליה ולא מעתאין יעתאין עליה ולא קאטעא יקטע בה ולא מותא ולא פותא פכיף לא יפי במא ועד הון ימין ולא סימא בימין לאן ימין אלמכלוק באסמה [23]כלפה ליתבתה וקאל ככל היוצא מפיו יעשה פכיף הוא תעאלי דאתה ולו אקסם במכלוקאתה אלתי הי פאניה וכל אשיא הי ענדה לקיל לים בקסם ואנמא אקסם באסמה אלדי לא יזול ולא יחול והו אלדי יקול תעאלי בי נשבעתי נאם יי וקאל לה אלנבי אד [24]סכט וארא [25]אפנאהם עלי מא פעלוא קאל לה זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעתי להם בך וקאל פי מואעדנא בי נשבעתי יצא מפי צדקה *פהדה גמל בינה ואצול טאהרה ואדלה קאימה עלי אן אללה לם יבגצנא ולם יזיל אסם אלבנוה ענא לא מרציין ולא מסכוטין לא מומנין ולא מנצרפין כקולה בנים אתם ליי אלהיכם בני בכורי ישראל בנים לא אמן בם בנים משחיתים בנים סכלים וועד באלרצא בקולה יאמר להם בני אל חי כי הייתי לישראל לאב ואפרים בכורי הוא וכם מן הדא פיגב אן נתק באללה [26]ונאמן בה ולא [27]נשכך פי מואעידה כמא לא נשך פי וגודה ולא נרתאב מן אבעאדנא אד קד ועדנא באלתקריב *ולא [28]יהילנא [29]עטם שאן [30]אלאמם [31]וטול [32]מדדהם [33]וכתרה [34]אעדאדהם ומה זעמוה ומא יאמלוה לאן נחן באללה ואתקין ובמואעידה מומנין ומע [35]אלאכתילא עלינא ואלענף בנא וקהרנא וגלבתנא ואכתלאף אלאפאת מע אכתלאף

* ונשבע הקב״ה לקיים כל דברי הנביאים.

*מכל זה למדנו שהק׳ ב״ה לא ימאס בנו ולא יסיר ממנו השם החבי׳ שקראנו בנים בין בשעת הכעס בין בשעת הרצון.

*ואע״פ שבראי׳ האומו׳ במעל׳ ושלוה לא נחוש.

[1]היו שמחים הנועדים [2]אלא שהיא שמחה [3]מכופק [4]שני פנים [5]גזרתי או מאמרו [6]זולתו [7]ונפשו [8]גם כן [9]זולתו [10]אם [11]יחיה [12]לפעמים [13]יעזר [14]דבר [15]לחדשים [16]יחודשו [17]ומונעים [18]ימנעוהו [19]מות [20]במועד [21]ישלים [22]יראה [23]יבריחהו [24]קצף [25]לכלותם [26]ונאמין [27]נספק [28]יפחיד [29]גודל יתרון [30]אומות [31]אורך [32]זמנם [33]ורוב [34]מספרם [35]שלטון :

ינזל עליה כבלא אלאדמי אלדי ליס בבלאי פקאל אֲשֶׁר בְּהַעֲוֺתוֹ וְהֹוכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם פאעלן אללה תעאלי בהדא אלצ'מיר לרסולה אלאול וקאל וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וקאל עלי יד אלאתיין[1] בעד אלנבי אלאול כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ שם אך אותך לא אעשה כלה ויסרתיך למשפט ונקה לא אנקךָ פלו אראד אללה יבג'צנא[2] אדא עצ'נאה[3] לאטרחנא[4] גמלה ויותר פינא כמא זעמו אעאדינא[5] ולו כאן מא זעמוא חקא לאעטי[6] מא אעטינא ומכנוא מן מא מכנא *אלי תרי אן אלמלך אדא סכט אלי אחד כאצתה עוץ' מנה בתאני ואפסאה כסותה ואחלאה בחליתה ומכנה מן נפסה כמכנה אלזאיל ואדא בגץ' אלאנסאן זוגתה תעוץ' מנהא בתאניה ומכנהא מנה מכנה אלאולי כמא קיל וַיָּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי פאין אלמלה אלתי קבב אללה עליהא בגמאמה[7] ואסכן סכינתה[8] מראיה ללעיין[9] פי מא בינהם כקולה אולא וּכְבוֹד יְיָ מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן ופי אלבלאד כִּי־מָלֵא כְבוֹד יְיָ אֶת בֵּית יְיָ ואי נבי מתל אלנבי אלמכרם ואיאת[10] בינאת[11] ועטאים ואעגובאת וכרוק אלעאדאת ואיצא אן לו קרב אללה גירנא ונזל עליהם שרענא לקיל ימכן בדלהם בקומא טאיעין למא כאנוא עאציין ואנמא שרענא ליס כשרעהם יחיד מא לם יריד ויהב מן כרהה אמם כיף ימכן הדא *ולו תרכנא משאעא יועד ויתועד וינקטע אלכבר גדנא[12] תבת אלועד[13] רדינא[14] אתבת אלועיד[15] ולם יקע מנה ביאנא לכאן אלקיאם מחתמל אן לה פינא גרץ' חית נרא אנה לם יעוץ' מנא בקומא גירנא ולו אעטא אחדא מן תלך אלמואהב מתאענא פכיף אד מלא כתבה וכתר מן אלמואעיד אלבינה בעד אלקוארע במעאני ואן לם תכון עאד בלסתכון דכרהא כלהא בלפטא וגיזא מכתצרא שאמלא *אלנבי אלאול קאל באחרית הימים ושבת עד יי אלהיך ושמעת בקולו ושב יי אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יי אלהיך שמה אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יי אלהיך ומשם יקחך והביאך יי אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והטיבך והרבך מאבתיך כי ישוב יי לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך *הדה גמלה תחתמל מן אלשרח מא קד שרחוה אלאנביא אלאתיין בעדה מא קאל ישעיה וירמיה ויחזקאל ואלאתני עשר נבי פי תְּרֵי עֲשַׂר ודניאל אלכאתם להם וכל מא אשתמל עליה ספר תלים מן מואעיד כלהא ביאן אלגמלה אלדי קאל אלנבי אלאול *ומתאל דלך כאנסאן קאל לוזירה

*ואם תאמר שהחליף אותנו באומה אחרת זה אי אפשר שהרי לא נהג עם שום אומה כמו שנהג עם ישראל אי זו שהגין עליה בענין זו השכין שכינתו בתוכה.

*אי זו אומה שנתן לה הקב"ה תורה כמו שנתן לישראל.

* ועוד זה הבטיחנו כמה הבטחות.

* הבטחה ראשונה ע"י משה ר' ע"ה.

*ושאר נביאים פירשו מה שאמר מרע"ה

* המשל להבין הענין.

---

[1] באים. [2] מאס געל. [3] מרה את פי. [4] משליך. [5] אויבינו. [6] נתן להם. [7] נתן לו. [8] ענן. [9] שכינה. [10] לעינים. [11] אותות. [12] ברורה. [13] הטבנו. [14] יעוד טוב. [15] הרשענו.

יְריד שיא תַּם יַחְדַּת עליה מא לא יבני עליה פיבדא לה ואמא מן סבק עלמה בעלם כל אלאחואל וחיניד כַּיְנָהָא כמא שא כיף יְרִיד שיא ויבדא לה ויפצֿל קומא תם ירפצֿהם פהדא אמר לא יסוג פי גאנבה תעאלי וכקולה למן זעם דלך לא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן אָדָם וְיִתְנֶחָם וקאל שמואל עליה אלסלאם וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם פלמא ראינאה קד אכֿתאר קומא ופצֿלהם ומאל אליהם ואטֿהר גודה להם וקרב מנהם קרבא לם יכן לכלקא קבלהם ולא כאן לכלקא בעדהם עלמנא אן קד סבק עלמה בהם ועלם אנהם יצדקון ויקפון ענד אואמרה אולא ואכרא וכל אלמעאני אלגאריה בין אלהאלין אנמא הי ערציה לא תאבתה ולא באקיה כאנסאן צחיחא רְבִּי והו צגירא וְהרג מן שיא לשיא פלמא אעתדל בַּקא מדה עלי אחסן חאל תֻם חַדְּתַת עליה עללא ואסקאם אכתלת צחתה ותגירת סחנתה[1] וכאנה מא כאן קט צחיחא ויכאד אן לא תבקא שיא מן אלאַשְׁכַאל אלא ותגירת עליה פבקא מֻדַּדָא מַאְיוּסָא מנה אִלַי אַן תדרגת האלה פבדא אלבדן נאגחא טאהרא ינגבר שיא שיא פעאד לצחתה וכאנה מא אעתל[2] קט[3] כדלך סבק פי עלמה תעאלי תבות ישראל עלי אלטאעה ואעתדאלהם פיהא וקבולהם איאהא כקולה וַיַּעַן כָּל הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע ועלם תעאלי אן כדלך יכונוא אלי גַאבר אלדהור פחתם וקאל וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם פוצף אכתלאל אלהאל בין אלחַאלַיְן וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ ותואעד בכל קַארִעַה[4] גרת וכל האלה חלת ומא נאב מן אלנואיב ואעלן[5] פי אַוַאכִרְהַא אן מע אכתלאל חאלהם ואקתצאצה מנהם ליס בבאגצֿא פיהם ולא ראפצֿא להם ואנמא הי אדאבא ועקאבא עלי אלכלאף כמא סַמִּי אלגאזלאת[6] אדבא הו קולה וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו אלהיך מיסרך קאל אלרסול אפהמוא ואתתבתוא ואעלמוא אן עקאבה לכם ליס כעֻקַאבה לִלְמֻלַל בל אלבון[7] אלדי בינכם ובינהם בינא[9] באן אלמכאלף אדא כאן בראני[8] עקאבה גיר עקאב אלוַלַד לאן מן כאַלפה גיר אבנה אנזל בה עקאבא שדידא חאנקא[10] עליה מֻריד אסתיצאלה[11] ואלולד אדא כאלף יֻגזל אלאב בה עקאבא[12] בתאדיב ולטף יולמה אלמא לא תבקא אדיתה[13] בְּשִׂראף[14] יוגע ולא יותר ,לא בסוט[15] מוּתר *ולא בקציב[16] יַרְשֶׁם להינה ויולם ולא ישק אללחם כמא ישק אלסוט וכקולה כי תַכֶּנּוּ בַשֵּׁבֶט לֹא יָמוּת וקיל ען אלמחבוב ענדה מן כלקה אנה אדא כאלף יודבה בעקאבא הו לה לטיפא כצֿרב אלאנסאן באלקציב ובלא

ענין שהקב"ה בחר ישראל מכל האומות ולא ימירם באומה אחרת ואעפ"י שגזר עלינו גלות כאשר ייסר איש את בנו וכו'.

*אלא

[1]הוד פנים. [2]ההלה. [3]כלל. [4]צרה. [5]והודיע בברור. [6]צרות רבות. [7]הפרש. [8]נכרי. [9]מבואר. [10]בקצף גדול. [11]לשרש. [12]מוסר. [13]צער או נזק. [14]שרוך נעל רצועה. [15]שוט. [16]שבט.

בשם י״י אל עולם.

רסאלה מרנו ורבנו מימון בר מרנו ורבנו יהוסף זכר צדיק לברכה אלפהא במדינה פאס שנת אתע״א לשטרות בעת בהא לבעץ אכואנה לתכון לה [1]אנסא ונזהה[2] ללנפוס אלתי[3] כאבת[4] בהון אלגלות והונת לבעד[5] אלמואעיד[6] וטאל[7] אלאנתטאר[8] עלי צד אלאכתיאר[9] ותקלב[10] אלליל ואלנהאר עלי חאל אלאצטראר ואלתקתל[11] עלי טאעה[12] אללה ואמתתאל[13] שראיעה[14] ואן כתרת אלמצאר רגא[15] למא מנחה ואנתטאר[16] למא ועד בה תעאלי מן ו״י״ד וצדקת אקואלה כקולה תעאלי עז דאתה. בִּי נִשְׁבַּעְתִּי יָצָא מִפִּי צְדָקָה דָּבָר וְלֹא יָשׁוּב כִּי לִי תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן שרח דלך: באסמי אקסמת אלדי לא קסמא אגל מן אסמי דכרי קצא באלפרקאן אפצאל מני והו כלאמא לא יתגע פיה אד תעאלית עז אלארתגאע ואלבדא לאן לי רכעת רכבה כל מכלוק ובי אקסמת אלאלסן בארה ולא שי יחלף בי עליה אלא ויפעל פכיף אדא כנת אנא אלמקסם ואנא אלפאעל תעאלי דכרה ואסמה:

קאל ראסלהא זצ״ל.

אעלם הדאך אללה למא יריד ואבעדך ען מא כרה ואבעד ואסלכך מסלכא מסתקימא וגעל לך מלאיכה קומה עונא מעאונין עלי מא ירציה ויונבה אלישרע ויקתציה עלי מא ועד בה אוליאה עלי יד אנביאה טוֹב וְיָשָׁר יְיָ עַל כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים בַּדָּרֶךְ יַדְרֵךְ עֲנָוִים בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים דַּרְכּוֹ:

אעלם אנה קד באן ואתצח במא צח מן אלכתב אלנבויה ושרוח אלרבאניה אן אללה גל ועז הקא ומא ארסל בה הקא ומא נקלתה אלכאפה ען אלכאפה צדקא לא ריב[17] פיה ולא אכתלאל[18] ולא כדבא[19] ולא כבאל אן אללה עאלמא במא כאן קבל כונה וקד סבק פי עלמה כל אלאחואל מא יריד שיא ויבדא לה ולא יפצל תם ירפין ואנמא אלאדמי אלדי גאב ענה עלם אלגיב הו אלדי

---

[1]שעשועים. [2]מרגוע. [3]לנפשות הנאשות. [4]יאוש. [5]לאהור. [6]מועדים. [7]אורך. [8]תוחלת ממושכה. [9]בחירה. [10]התהפכות. [11]נפול בחרב. [12]הכנע. [13]קיום. [14]תורתו. [15]תקוה. [16]תוחלת. [17]ספק. [18]הפסד. [19]כזב.